

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

140. szám

Főszerkesztő

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi június 23

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — *Külföldre* negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátartó rékpénztári számlánk száma 12.174 — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők

SZELE BÉLA dr.:

MEGDÖNTÖTT VÁDAK

Mi okozta a magyarországi németiség létszámának megcsappanását? — A magyar iskolapolitika az igazság fényében

Pár héttel ezelőtt az erdélyi németnyelvű lapok nagy részletességgel foglalkoztak a budapesti Bleyer-esettel és jobb ügyhöz méltó buzgalommal foglalkoztak állást Bleyer mellett. E buzgalomukban mindent elkövettek, hogy a magyar támogatással, magyar pénzen tekintélyes állásba jutott sváb politikus képviselőházi kirohanását a lehető legkedvezőbb szinten tüntessék fel. E buzgalomukban eddig mentek, hogy cikkeikben éles kritika alá vették a magyarországi németiség helyzetét és ezt kedvezőtlen szintben igyekeztek feltüntetni. Ki akarták mutatni, hogy erőszkos magyarosítás tizedeli meg a magyarországi németiség soraikat és ennek szolgáltatában áll az iskolapolitika is, mely igen hathatós eszköz az élnemzetlenítésre.

Mi annakidején nem akartunk vitába szállani német lapársainkkal, mert nem akartuk kiélezni a helyzetet, hiszen a kisebbségi sorsközösség azt parancsolja, hogy kiméljük egymást. De már ekkor éreztük, hogy németnyelvű lapársaink Bleyermentő tubuzgólkodása könnyen eredményezhet az itten élő kisebbségekre nézve kellemetlen és kedvezőtlen következményeket. Ismerjük mi jól azt a szellemet, mely kisebbségi iskoláink sorsát állandóan befolyásolja, és tudtuk előre, hogy azok a titkos hatalmak, amelyek a kisebbségi és főképp magyar iskolák megszűntetését tűzték ki céljukul, könnyen fegyvert kovácsolnak az erdélyi németnyelvű lapok elhamarkodott és téves közleményeiből. Épp ezért igyekeztünk elszüntetni a németnyelvű lapok túlméretezett és súlyos tévedések forrásából táplálkozó cikkeit, hogy ezzel levehessük a kisebbségi sorsunk szempontjából kényes és kínos kérdést a napirendről.

A mitől joggal tartottunk, az mégis be következett. Bukaresti megbízható forrásból szerzett értesülés szerint illetékes helyen a magyar kisebbségek iskoláügyi panaszaival szemből fel akarják használni az erdélyi németnyelvű lapok, és első sorban a Kronstädter Zeitung cikkeit, melyeket a Bleyer-üggyel kapcsolatosan közöltek. — Ez a tény kötelességünkre teszi, hogy most már mi hozzuk szövegre azokat a vádakot, amelyek a német lapok jóinak találta Erdély nyilvánossága e téren, amelyek igen alkalmasak lehetnek arra, hogy a magyar megfélemezett egyetemi tanár hibáját enyhítsék, de súlyos megítélés alá esnek a kisebbségi politika és taktika szempontjaiból.

A Bleyer személyével kapcsolatos részleteket nem kívánjuk feszegetni. Csúpan azokkal az állításokkal akarunk szembesíteni, amelyek a magyarországi kisebbségi oktatással és a németiség számának megcsappanásával kapcsolatosan vonatkoztak. Nem azért tesszük ezt, hogy reáüssük a támadásokra az alapatlanság bolygóját, hanem kizárólag azért, hogy az igazság sugárkévéjével rávilágítsunk azokra az állításokra, melyeket az erdélyi német lapok közleményei révén az erdélyi magyar iskolák ellen szándékoznak kihasználni azok, akik Románia nemzetközi szerződéseiben és az alkotmánytörvényben legrögzített kötelességei teljesítésének elmulasztását vádolják.

tólagos hibának kiaknázásával, gyekszenek leplezni.

A német lapok első vádja az volt, hogy a magyarországi németiség létszámának megcsappanását a kormányzat németellenes politikája okozta. Ennek a vádnak megerősítésére arra mutattak rá, hogy a hivatalos statisztika szerint az utolsó tíz év alatt 73.000 fővel csökkent a német lakosság fejszáma. Az tény, hogy kisebb lett a magyarországi németiség létszáma, de az valótlanság, hogy ennek oka a kormány, vagy illetékes körök németellenes ténykedésében volna felfalálható. A német elemnek igen jelentős részét képezték azok a németek, akik nem születtek Magyarországon, akik nem voltak ottani törzslakosok, hanem csak átmenetileg tartózkodtak az ország területén. Ezek a gazdasági helyzet kedvezőtlen fordulatával lassan kiszivárogtak az országból és részint eredeti hazájukba tértek vissza, részint Európa más országaiban kerestek új elhelyezkedést. Hiteles statisztikai kimutatás szerint 29.000 azoknak a németeknek a száma, akik ebbe a csoportba tartoznak. Ez a tömeg nem a németiségre általában, hanem csak a magyarországi németiségre nézve veszett el, de komoly megítélés és becsléses kritika ezt nem írhatja semmiféle kormányzati irányzat rovására.

A németnyelvűnek feltüntetett lakosság egy részét a zsidóság azon töredéke képezte, melyik németnyelvűnek nevezte magát. Ezek túlnyomó részben az öregek közül valók voltak, akik még nem tanultak meg magyarul, s akik időközben elhaltak, vagy eltávoztak az országból. Ezek soha sem tartoztak a német néptörzshöz, s így tévesen számították a németek a maguk táborához, és tévesen állítják be most az ezen, több mint 10.000 emberrel számítható csoportot saját veszteségükül.

Egy jelentős részét adja a létszám megcsappanásának a Budapest fővárosban és ennek környékén élő németiség soraiban észlelhető számbeli eltolódás. E tekintetben az a 25.400 főnyi különbség, mely itt mutatkozik, egy mindenki által megérthető természetes és nem hatalmi folyamat következménye. A gyakorlati élet tanúsága szerint a nagy tömegek között élő idegen elemek lassanként minden erőszakolás nélkül, spontán felszívódnak. Házasodás, üzleti érdekek stb. befolyása alatt könnyen és rendszeresen idomulnak át emberek. Így történt Budapesten és környékén is, hogy azonban ez nem a kormány, vagy a hatóságok munkájának eredménye, azt legkésebben igazolja az a tény, hogy magában Budapest fővárosában és a környékén még sok ezer azoknak a száma, akik még ma sem tudnak és beszélnek magyarul. Ha a magyarosítás olyan arányokban folyna, mint azt céloztak beállításokkal, vitatják azok, akik a káán is csomót keresnek, akkor Budapest környékén nem lehetnének tízezer német községek és magában a fővárosban német közületek.

A hiteles statisztikai kimutatások szerint a németiség számbeli vesztesége a városokban, főképp a fővárosban alapított magyar iskolák miatt következett be.

teség a természetesnél is minimálisabb. A tízezernél kisebb lakosságú községekben alig 8 százalék a fogyatkozás, a tízezernél nagyobb lakosságú községekben 9 százalék, nagyobb városokban ez az arány már 30 százalékos. Ha az állam mesterkedése s az iskolák rendszere okozná a németiség számának visszaesését, akkor az a falvakban, ahol a tömegek laknak, kétségtelenül észlelhető lenne, de mert a falvakban a számarány tesztállása minimális, kétségtelen, hogy ennek természetes okai vannak csupán, és a városokban elsősorban élő német elem összefüggésbe kerülése is egy érthető és a világon mindenütt észlelhető természetes folyamat eredménye.

Nem hagyható figyelmen kívül a németiség számának lecsökkenésénél az egykerend szer sem, mely a svábság soraikat valószínűleg megfizeteli. Ez a családi vagyoni szétforgácsolását meggátolni szándékoló és természetellenes, beteges tünet nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a német elem képtelen szaporulatot felmutatni. Azt azonban aligha hiszi el valaki, hogy kormányrendelet kötelezi a svábokat erre a vétkes rendszerre.

Megcáfolja a hatósági magyarosítás vádját az a letagadhatatlan tény is, ami ugyancsak statisztikai adatokkal pillérizhető alá, hogy, míg vannak vidékek, ahol a németiség létszáma visszaesést mutat, vannak viszont vidékek, ahol emelkedést tüntet fel. Sopronmegyében, Bacs-Bodrog, Torontál, Csanád és Arad-megyékben (a Magyarországnak maradt részeket kell érteni) a német lakosság szaporulatot mutat. Ott, ahol rendszeres és tervszerű hatósági elnemzetlenítés folyik, képtelenség, hogy egyes vidékek szaporulatot produkálhassanak.

Még szembeötlőbbben fog a valóság domborodni; ha leszámolunk azzal a második hamis beállításal, hogy az iskoláknál a kormányzat a német kisebbségek jogait háttérbeszorítja.

Magyarországon három iskolatípus van. *A. A kisebbségi iskolatípus*, melyben a tanítási nyelv a kisebbségek nyelve, a magyart csak mint kötelező tantárgyat tanítják. *B. A vegyes típus*, melyben a kisebbségi és magyar nyelv vegyesen nyer alkalmazást. Ezekben az iskolákban a kisebbségi nyelvet, a természetrajzot, a természettant, rajzot, kézimunkát a kisebbségi anyanyelven, a magyar nyelvet, földrajzot, történelmet, alkotmánytant és testgyakorlást magyarul, a beszéd és értelemgyakorlatokat, írást és olvasást, számtant és éneket kisebbségi nyelven és magyarul kell tanítani. *C. A magyar tanítási nyelvű iskola*, melyben a kisebbségi nyelv rendes kötelezett tárgya, az írást és olvasást magyarul és kisebbségi nyelven is.

többi tantárgy magyarul tanítatik.

A m. kir. vallás és közoktatásiügyi miniszterium 1923. augusztus 24-én 110.478. VIII. sz. alatt kelt és a miniszterelnökkel egyetértésben kiadott rendelete, valamint a 4800—1923 M. E. számú kormányrendelet állapítja meg, hogy kik és miképp gyakorolhatják e három iskolatípus között a választást, illetve, hogy kik döntenek a felett, hogy melyik községben melyik iskolatípus létesíttessék. E rendeletek szerint ott, ahol a lakosság egy és ugyanazon nyelvi kisebbséghez tartozó része a lakosság többségét teszi, tekintet nélkül a tankötelesek számára, de mindig a szülők meghallgatása után, az iskolaszéket és a községi képviselőtestületet illeti meg a döntés. Ott, ahol a községben egy és ugyanazon nyelvi kisebbséghez tartozó negyven tanköteles van, tekintet nélkül arra, hogy a nyelvi kisebbséghez tartozó rész a lakosságnak többségét teszi-e vagy sem, a negyven tanköteles szülőit (gyámjait) illeti a döntés.

E meg nem cáfolható és fölrre nem magyarázható törvényes rendelkezések szerint a kisebbségek saját maguk határára, azaz abban a kérdésben, hogy milyen iskolatípushoz ragaszkodnak. Ilyen elbánás mellett, ha mégis több a vegyes, vagy esetleg a magyar nyelvű iskola, azért nem tehető a kormányzat, vagy a rendszer felelőssé, hiszen a lakosság szabad akaratából történik, ami történik és így a németiség elégedetlen része perbe szállhat a német lakossággal, mely esetleg későbbesebbnek tartja a vegyes iskolatípust, de nem illetheti váddal azt a kormányzatot, mely ilyen szabadelvűen és demokratikus módon teszi le az iskoláztatás sorsait a kisebbségek kezébe. Ott, ahol ilyen törvények és rendelet irányítják a kisebbségi oktatást, józan ésszel és becsléssel tárgyilagossággal nem emelhető az elnemzetlenítés vádja a rendszer és annak irányítói ellen. És ott, ahol így biztosítják a kisebbségek irányító befolyását az állami oktatásban, nem lehet a kisebbségek elnyomásáról és sérelmeiről beszélni.

Ime a beszédes tények. Kár és vétkes könnyelműség ezeket az ellenőrizhető és bizonyítható tényeket eltorzítani, és veszedelmes egy kisebbségi sajtóorgánumnak bármely okból ezt az igazságot elferdíteni, mert soha sem volt jó az ürdögöt a falra festeni, de ma valósággal végzetes az ilyen játék ott, ahol a kisebbségek indokolt panaszokkal kénytelenek ostromolni a hatalmat helyzetük igazságos rendezése érdekében.

A kisebbségi sors tövises útját taposó magyarságot sorstestvérei részéről ért gáncsvetés érthető keserűséget és indokolt aggodalmat váltott ki lelkiunkból, de ezek az érzések és aggályok nem éleződtek ki haraggá. Nem volt szándékunk visszavágni, mert tudjuk, hogy a kisebbségek kezében egymás ellen villogó pallasnak két éle van. Meggyőződésünk, hogy akik a végzet egyenlő sorsnak igájába tört, azoknak egymást támogatniuk kell és nem szabad egyetlen olyan lépést tenni, melyet az a bizonyos harmadik fél nem használhat ki. Egyetlen óhajunk, hogy ezt szíveleljék meg azok is, akik a Bleyer-ügyben erről nagyon megfélemeztek.

Bethlen István gróf lapja a hitlerizmusról

A Magyar Szemlében, amely Magyarország legerősebb külpolitikai folyóirata, főszerkesztőként gróf Bethlen István, szerkesztőként Szegfű Gyula jegyzi — Ottlik György tollából külpolitikai szemle jelent meg. Ebből a szemléből vesszük át az alábbi sorokat, sokan okulhatnak — és nyilván okulnak is — belőle.

Ugy látszik, különösen kihívta — elsősorban az angolszász államok rokonszenve elvesztését — az a szellem, amely a nemzetiszocialista kormány elméletében és eljárásában megnyilvánul: a jogot és ellenmondást egyaránt nem tűrő, nyers dominációs szellem.

A németellenes antagonizmus felkeltéséhez természetesen tagadhatatlanul nagy mértékben hozzájárult az, hogy az új rezsim első akciója a német zsidóság ellen irányult és hogy a nemzetközi zsidó szolidaritás mindazt a jelentékeny erőt, a mellyel a világ közvéleményének kialakításában rendelkezik, ma németellenes irányban mozgósította.

Nézetem és benyomásom szerint ez azonban csak jobban kiélezte a hangulatot, érezhetőbbé tette; a megdöbbenést, a bizalmatlanságnak azt a hullámát, amely Nagy-Britanniát és az Egyesült Államokat Németországgal szemben szinte korlátlanul előtölte és amelynek még az angol vezető konzervatív lapok, mint a Times, a Morning Post is az itt vázolt, sőt még ennél élesebb, tisztára leekéztető hangon adtak kifejezést, az a meggyőződés váltotta ki, hogy amely nemzet kormányának belső berendezkedését, a létező jogokat, az állampolgárok jogegyenlőségének eddig réspektált alapjait oly tökéletesen semmisíti meg, mint a nemzetiszocialista kormány, nemcsak a zsidók, hanem a katolikusok üldözésével, minden ellentétes vélemény elnémi-tásával, az ellenkezőknek bírói eljárás nélkül való börtönbevitelével, tulajdonképpen csak izelítőt ad abból a szellem-ből, amely ellen annakidején a nagy koalíció létrejött és amelynek más formában való újraéledését vélik a hitlerizmusban látni.

A mód, ahogy az országon belül a szervezeteket egy tollvonással eltörölték, vagyonukat elkobozták, ahogy az acélszakosokat beolvastották a nemzetiszocialista hadseregbe, ahol kifelé viszont Ausztriával szinte mint meghódított kolóniával akartak bánni, — az egész brit közvélemény egyhangú nézete szerint — kószoló arra, milyen szellem járta át és fogja átjárni a birodalom külpolitikáját szomszédjaival szemben, vagy az európai népekkel általában. Kétségtelen, hogy Németország iránt még két hónappal ezelőtti rendkívül barátságos volt a hangulat Nagy-Britanniában és hogy a brit

közvélemény megérett a revízió gondolatára, sőt arra, hogy ezért küzdeni is hajlandó legyen.

Ma azonban, dacára annak, hogy a kancellár nyilvános nyilatkozatai komoly, sőt május 17-iki beszédében valóban államférfiúi elgondolásról tettek tanúságot, Anglia ismét Franciaország felé fordult és az angol-francia antant szinte oly erősnek látszik, mint Delcassé-Lansdowne, vagy Briand-Chamberlain idejében, Németország politikai magárahagyottsága pedig egészen a nevezetes május 17-éig a korlátozatlan tengeralfattjáró háború idejére emlékeztetett.

Egyre jobban élénkül a belpolitikai élet

Scrutator érdekes cikke és Lupu lendületes beszéde
Duca külföldi tárgyalásai

Bukarest, június 22.

Scrutator, a legkiválóbb román belpolitikai publicista, az oly váratlanul megjelent belpolitikai helyzettel kapcsolatban érdekes cikket írt az Adeverulba. A cikk hangsúlyozza, hogy

a belpolitikai élet kétségtelenül események előtt áll.

Egyrészt az ellenzék vezérei minden erővel arról igyekeznek meggyőzni az uralkodót, hogy az ország érdekében a mai kormányt el kell távolítani. Ez a törekvés jellemezte Goga keddi királyi audienciáját is. Másrészt pedig jelentős ellentétek észlelhetők a kormánypárt kebelén belül ugyanakkor, amikor a két liberális párt között újból megindult az egyetemes irányuló akció.

A belpolitikai erők e játékában a legnagyobb érdeklődés a kormánypárt belső válása és különösen az ugynevezett sarlóscsoport magatartása felé fordul. Mi okozza a sarlóscsok elégedetlenségét? Az, hogy Maniu elnöksége és Mihalache aktív tevékenysége idején a pártkeret és a parasztiológia között egyensúlyos viszony volt. Ez az egyezmény azóta, amióta Vajda lett a vezető, felborult, mert a párt a régi, domináló paraszti-irányzatnak nyilvánvaló ellenfele lett.

Ez lenne az alapvető tétel. A harci eszköz pedig? Gyűlések és gyűlések. Az első Piatra-Neamton. A második Craiovában. A harmadik majd egy más centrumban. Ha a sarló-

sok akciójának súlyát nem tullozzuk is el, fel kell tenni a kérdést, — különös tekintettel az Erdélyben általánosan mutakozó elégedetlenségre, — hogy vajon mindezek a centrifugális összefüggések eredménytelenné maradhatnak-e?

LUPU

pártja gyűlést tartott Cetatea Albán, ahol beszédet mondott maga a pártvezér is. Mindenekelőtt a kisebbségi kérdéssel foglalkozott, majd rátért a zsidókérdésre és többek között a következő kijelentést tette:

— Ha politikusaink Mózesnek csupán egyetlen parancsát, azt, hogy „Ne lopj!”, tartanák be, máris boldogok lehetnénk!

Beszédében egyébként egy, úgy a városokra, mint falvakra kiterjedő általános adósságelengedést és inflációt követelt.

DUCA,

aki némi jogcímekkel közeli kormányrajutásában reménykedik, Párisban politikai megbeszéléseket folytat a vezető francia államférfiakkal. A múlt héten — mint jeleztük — Lebrun, a köztársaság elnöke is fogadta Ducát, aki hétfőn Boncour külügyminiszter vendége volt. Rajtuk kívül Herriot-val, Tardieuvel és Leon Blum-mal tárgyalt Duca, aki kedden Londonba utazott.

BRUDARIU ADRIEN

ügyvéd, a Lupu-párt bányászati tagozatának elnökét, a központ feyelemesértés miatt kizárta a pártból.

Nagyváradon újra emelkedett a kenyér ára

Nagyvárad, június 22.

Nagyváradon ismét emelkedett a kenyér ára, amit a pékiparosok a buza hirtelen drágulásával magyaráznak. A buza árának emelkedésével — amelynek mázsája 850 lej — a tengeri is emelkedett. Váradon a maximális árakat felfüggesztették s így a sütőiparosok a drága búzából kénytelenek beszerezni lisztcsúsz-egletüket.

Ismét agyonlőttek egy szökevényt a Dnyeszteren

Tighina, június 22.

Szerdára virradó éjszaka a Dnyeszter partján több határőr arra lett figyelmes, hogy két ember a vízbe bocsátkozik és át akar uszni az orosz partra. A szökevényeket visszatérésre szólították fel, amikor azok nem engedelmessé váltak, a parancsnak, a gránicsárok tüzelni keztek. Az egyik halálos lövést kapott és elmerült, a másik is megsérült, de mégis sikerült átmennie az orosz partra.

A csalódott Miss Magyarország ismeretlen helyen piheni ki fájdalmait

Klein José táviratilag mosakodik

Budapest, június 22.

Gál Julia, az óriási csalódáson átment „Miss Magyarország” kijelentette, hogy ismeretlen helyre megy pihenni, mert a Klein José-ügy roppant megviselte idegét. A kiábrándult Miss azt is elmesélte, hogy a leleplezett vajgyáros beszámolt neki vőlegénységéről,

de hogy nős lett volna, arról egy szó említést sem tett.

Klein José különben a „Szinházi Életnek” táviratot küldött, amelyben

elismeri, hogy annakidején csödbe került, de tagadja, hogy bűnödi eljárás volt ellene folyamatban.

A levitézlett vajgyáros táviratában azt is közölte, hogy „akkor” 30 pengővel vágott neki a világnak s abból alapozta meg tekintélyes vagyonát.

Ábel a Társadalomban

25

S 6 annyira mellettem volt, hogy amikor a locsolást látta, közel tartott egészen a vőlegény fejéhez, a jobbik lábát felemelte s olyan jól célzott, hogy pontosan a fülibe harmatozott. Ez nemcsak baráti cselekedet volt, hanem egyben hasznos is, mert ettől a vőlegény megrázta a fejét és eszmélni kezdett. Segítettem neki, hogy valahogy felálljon.

— Hol vagyok? — kérdezte tőlem.

Nekem is volt eszem s így feleltem:

— Maga itt a korcsoma előtt.

Tisztára olyan volt, mintha valami mocskos és bokros helyen a sírból támadott volna fel. S amig pislogott nagy bambasággal, én kitaláltam a többit is hamar és így folytattam:

— Jöjjön hamar, menjen ki a kapun, mert a gazdám elment a csendőrok után. En mondta nekik, hogy ne menjen, de ő elment, mivel maga nem akart fizetni. Pedig én azt is mondtam, hogy biztosan megfizeti legalább az öt liter bor árát, amit meg tetszett inni az éjszaka. S azt is mondtam, hogy ne tegye ki magát a korcsomából erre a hideg földre, mert biztosan fog fizetni, de ő mégis kitétte uraságodot, mivel még az öt liter bor árát sem akarta kifizetni, pedig az üvegeket is mind összetörte s azokat is meg kéne fizetni.

Ekkora veszély s annyi fizetés hallatára a zsebembe nyúlt s egy marok aprópénzt átaladtam. Aztán olyan gyorsan, ahogy csak tudott, megindult és szerencsésen kiszökött a kapun. En megolvastam a pénzt, hát százharmincegy lej volt. Ebből harmincat mingyárt felajánlottam Bolhának, hogy a segítség fejében neki abból húst veszek, a többitől pedig úgy döntöttem, hogy annak a fele menjen virágra Blankának. Jelentkeztem is mingyárt a konyhában s eladtam, hogy én most megyek a városba, hadd ismerked-

jem, ha már itt vagyok. Blanka azt kérdezte, hogy az a részeg disznó még ott fekszik-e, mire én azt feleltem, hogy nem fekszik ott, mert a szerencsétlenség után nemsokára utánajött egy gyönyörű szép leány, aki felkeltette és elvitte. Blanka hitetlenül nézett engem, hogy nem hazudok-e, majd mérgesen leszállt az ágyból s azt mondta, hogy induljak a városba, mert bé akarja zárni az ajtót, mivel mára elég volt immár a szerelimből.

Bolhát nem vittem magammal, hanem egyedül mentem. Még olyan jókor volt, hogy emberek nemigen jártak az utcákon s aki járt, jórésze annak is részeg volt. Józant csak egy-egy korai szolgálót láttam s azoktól kérdezősködtem is, hogy hus- és virágügyben merrefelé vegyem az utat. Azok a piacra irányítottak engem s én oda el is találtam. Nagy vidámság honolt itt a piacon s örömmel láttam, hogy mindenkinek a számára árulnak valamit. Az egyik helyen pecsenyét sütöttek s annak a szagja engemet is felbuzdított, hogy annyi pecsenyét életemben sohasem ettem, mint akkor. S amikor ilyenformán kibékültem magammal, Blankának és Bolhának is megvásároltam a célbavett dolgokat s azokkal megrakodva, olyan voltam, mint egy kicsi mészáros virágvasárnapján.

Mire hazaértem, már az idő is úgy elhaladt, hogy a délt várni lehetett. S a füves udvaron mégsem volt semmi más mozgás, csupán az, amit Bolha a farkával csinált. De ő hiába örvendett olyan erősen nekem, mert engemet ismét gyarló vágyaim vezértek vagyis legelsőbb Blankát akartam megörvendeztetni a virágokkal. Az ajtó előtt még egy kicsit megálltam és elgondoltam, hogy a virágok mellé azt fogom neki mondani, hogy jártam egy szép mezőben s annak a me-

zőnek a közepében láttam egy ártatlan szívet s annak a szívnek a környékéről szedtem ezeket a virágokat, amelyek színökkel s illatukkal szolgáljanak neki. Azzal szép csendesen benyitottam az ajtót s hát Blanka mellől egy lorzos fiatalember kunkorodik fel az ágyból.

— Nem tudsz kopogtatni, te paraszt?! — mondta nekem.

A szívfájdalom mellé egyszerre mérges is lettem.

— Mért nem kopogtatott maga ott az ágyban? — feleltem neki.

Blanka úgy kezdett kacagni, hogy a borzos nem tudta, mit mondjon tovább. En sem szoltam többet semmit, hanem a húst és a virágokat letettem az asztalra. aztán felvettem azt a nagy kést, amit csipkésre csorbított volt Blanka, jó markokra fogtam nagymérgesen és ránéztem a fiatalemberre.

Az olyan lett, mintha a falról esett volna le.

Nekem ennyi is elég volt s éppen azért egy hirtelen fordulattal odamentem a vízi vastartályhoz és ott a késsel működni kezdtem.

— Mit csinálsz, Ábel? — kérdezte Blanka.

— En reperálok ennek a késnek az élit, hogy aztán használni lehessen.

— S mire akarod használni?

— En egy félóraig semmire — mondtam. — De akkor húst vágok, ha még akkor is lesz.

Gondoltam, ez elég magyarul van mondva s a virágokkal, a bécsomagolt hússal és a késsel kimentem. Az első dolog az volt, hogy a husnak felit a kutyának vettem. S mialatt Bolha neki-velkedve folytatta a vasárnapi táplálkozást, azalatt nekem is szép bosszual- gondolatom támadt.

— No, állj meg, Blanka! — mondtam. — mert ha te megcsufoltad a virágokat, a virágok is megcsufolnak téged.

A virágok pedig úgy csufoltak meg őt, hogy színökkel és illatukkal nem neki szolgáltak, hanem a kutyának. Vagyis amikor Bolha jóllakott, visszafektettem szépen a vackára s köröskörül feltűzdel-

tem neki mind a virágokat. Ugy pislogott ki onnét a kedves felszemével, mint egy óriási kutyafejű madár, aki virágok közi rakta a fészket. S éppen javában gyönyörködtem benne, amikor megnyitott az ajtó s hát valaki aprít jósebessé a kapu felé. De akárhogy iparkodott is, én megismertem, hogy ez Blanka mellől a borzos, továbbá pedig azonos személy a tegnapi sapkás verekedővel, akit a vőlegény fejberugott volt.

— Ugy huzza bé a kaput, mintha soba sem nyitná ki többet! — szoltam még utána s azzal egyedül maradtam. Gondolkozni kezdtem, hogy most mi jót lehet csinálni, majd azzal a szándékkal, amivel Bolha a vőlegény fülihez állott volt, a ház hátulsó bütykjénél én is a kerítés mellé állottam. Elég szerencsétlen percben azonban, mert éppen feleutján Blankának a hangját kellett hallanom:

— Te ott mit csinálsz, Ábel?

— Ha nem kerdi vala, akkor egész munkát, de így csak felet — mondtam neki, amikor megfordulhattam.

— Hát nem tudod, hogy hol van az illemhely?

— En nem. Hát hol van?

— Itt, ahova bemegyek — mondta Blanka és eltűnt.

Ezzel is többet tudtam, de a borzos mellé új mérget is nyertem. Ezt azonban jókor, mert mikor Blanka eléjött, nagyobb bátorsággal szólhattam neki:

— Jöjjön, mutassak magának egy madarat!

Amikor Blanka meglátta a virágágyban a kutyát, karbatette a kezét s így nézven egyideig az élvezetes állat felmá-gasztalását, azt mondta:

— Fura!

— Mi az, hogy fura? — kérdeztem.

— Fura az, — felelte Blanka — ha te lefeküdnél s köröskörül csontokat tűzdelnének melléd.

Ugy éreztem, éppen itt az ideje, hogy a szívem fájdalma miatt megcsipjem én is.

— Hát az nem volna fura — mondtam — ha magát, amikor fekszik, mind vőlegényekkel s borzosokkal tüzeinek körüli?

(Folytatása következik)

Mussolini cserbehagyta Magyarországot, ezért orientálódik Gömbös Hitler felé

Az olasz-francia megbékélés ellenmérge a német-osztrák-magyar hármasszövetség

Magyarország politikai sakkhuzása új terveket váltott ki:

Benes a Balti-tengertől az Adriáig terjedő vámuniót akar, Paul Boncour sürgősen fel akarja élesíteni az osztrák-magyar monarchiát

Ausztriát a kisántánt hívja, Németország követeli és Magyarország édesgeti

Budapest, június 22.

A Gömbös—Hitler rejtély mára teljesen tisztázódott.

Gömbös „gazdasági útjának” hátterét ma már világosan látni lehet.

Gömbös beszéde is megvilágított egy német homályos pontot, Rassay is feltárta a pikantériák kulisszái közül valamennyit, de a legvilágosabban a magyar képviselőházban gróf Sigray szólott, aki a maga valóságában odaállította a kérdés magvát: Magyarország külpolitikailag Németországhoz orientálódik és cserben akarja hagyni Olaszországot.

Magyarország — körülbelül ez a helyzet keresztmetszete — a négyhatalmi direktórium megvalósulása óta elszigetelt helyzetbe került. Olaszország, amely nemcsak fegyverbarátságot jelentett, hanem a revíziós törekvések szinte segítőtársa is volt, a négyhatalmi paktum aláírásával feladta a revízió frontját. Ezenfelül kapcsolódott Franciaország politikai érdekszférájához, amely közvetett formájában azt is jelenti, hogy a kisántánt magyarellenes gyűrűjét ebben a beállítottas-

gában Olaszország többé nem kontrakarrirozhatja.

Magyarországnak egyetlen komoly nagyhatalmi barátja Olaszország volt, de ez az új irányt vett Olaszország Magyarország számára nem döntő jelentőségű többé. Olaszország nem jókedvében békélt meg francia ellenségével, hanem kényszerűségből. Az Anschluss és a német déli határ előretolása Olaszországot lehetetlen helyzetbe hozta volna és ezért kellett Itáliának kibékülni azzal a Franciaországgal, amelyet a béke ellenére sem szívelt.

Ebben az ijedelmében Olaszország részben megfedekezett, részben pedig nem törődött Magyarországgal, amelyet még az a veszedelem is fenyegetett, hogy Ausztria, amennyiben a német nemzetiszocialisták támadásai nem csillapulnak, előbb-utóbb kénytelen lesz vagy önszántából, vagy francia nyomásra elfogadni Benes ajánlatát és

belép a kisántánt államok szövetségébe. Ez esetben Franciaország és keleti szövetségesei garantálják, hogy a nemzetiszocialista bekebelezési törekvések elüket vesznek.

A körülzárt Magyarország

Ha ez a helyzet bekövetkezik,

Magyarország valóban ott állna a kisántánt gyűrűben, anélkül, hogy akár csak a legkisebb részen át is menekülhetne.

Eddig legalább Ausztria felé szabad volt az

útja, így azonban ez az osztrák átvonulási terület is akkor zárulna, amikor Páris úgy parancsolná.

Ebben a kétségbeesett helyzetben menekült Gömbös Hitler felé és felajánlotta baráti szövetségét.

Rosenberg Alfréd a spiritus rektor

A Gömbös-expozé ellenére is e pillanatban nem lehet még megállapítani, hogy melyek a német-magyar kapcsolatnak praktikus megállapodásai, de annyi bizonyos, hogy a magyar bekapcsolódás a német politikának nem egyhangú ohaja.

A kitűnően informált cseh sajtó megállapítja ugyanis, hogy a német hivatalos külpolitika a magyar-német kapcsolatokról kimélyítéssel nem foglalkozott még, sőt annak el-
lene van. Bár Neurath, a külügyminiszter, Gömbös berlini látogatása napján már Berlinben tartózkodott,

a hivatalos német külügyi hivatal Gömbös-
sel sehol érintkezésbe nem került.

A Prager Presse, Benes lapja, azt is megállapítja, hogy Hitler Gömböst nem külügyminisztere útján hívta meg Berlinbe.

A meghívást Rosenberg Alfréd, a nemzetiszocialista párt külügyminisztere közölte.

A fogadtatás utáni vacsorán sem a német állam valamelyik hivatalos szerve rendezte,

hanem ugyancsak Rosenberg, aki követőivel együtt a német nemzetiszocializmus extrém szárnyát alkotja.

Neurath tehát a magyar orientációnak ellene van

és így valószínűnek kell tartani, hogy a kormány Hugenberg frakciója sincs mellette. Ez tehát a Rosenberg akciója, aki ezzel az ékveréssel egyrészt zavarba akarja hozni az ellenük felvonult nyugati nagyhatalmi ellenállást, másrészt pedig így akarja térdre kényszeríteni Ausztriát. Ausztria ugyanis — erre is nagyon világosan mutat rá gróf Sigray aban az esetben, ha hátrvédjét, Magyarországot is elveszítene, sokáig nem tudna ellenállani a nemzetiszocialista terrornak és előbb-utóbb arra kényszerülne, hogy behódoljon Németországnak.

De mindettől függetlenül, Rosenbergnek konvenciál a magyar kapcsolat, már csak azért is, mert így

politikai és gazdasági csápjait Németország a Dunavölgyébe is bebocsáthatná.

Gömbös a hatalmak ajánlatait várja

Gömbösnek — idemutatnak a mai jelentések — kényszerű lépése volt tehát a berlini út és az nemcsak a kisántánt felé, hanem Mussolini felé is sakkhuzás.

Maga a magyar miniszterelnök expozéja a kérdést mélyen nem érinti, óvatos és körültekintő, ami azt bizonyítja, hogy a pillanat még nem alkalmas arra, hogy a Gömbös—Hitler meggyezést nyilvánosan is publikálni lehessen.

Talán Gömbös a nyugati hatalmak újabb ajánlatait várja, vagy azt várja, hogy Olaszország a fenyegető veszéllyel szemben ismét és szorosan Magyarország mellé álljon?

A dolgok még nem értek ki annyira és nem mérgesedtek el úgy, hogy Gömbösnek az eddigi külpolitikailag vonalvezetéssel teljesen nyíltan szakítani szabadna.

A Hitler-közeledés még csak figyelmeztető lépés egyrészt Franciaország, másrészt Olaszország felé és most az a kérdés, hogy erre a figyelmeztetésre e vezető hatalmak hogyan reagálnak.

A Gömbös-beszámoló egyébként így hangzik:

GÖMBÖS BESZÉL...

Gömbös mindenekelőtt azt hangsúlyozta ki, hogy Hitler meghívására utazott ki Berlinbe. Elmondotta, hogy a fogadtatás külsősei nem voltak olyan díszesek, mint ahogyan annak idején őt, mint Magyarországi miniszterelnököt, Rómában fogadták, de azért maradtak el az ünnepélyes keretek, mert ő kívánta, hogy azok elmaradjanak.

Útjának három célja volt:

1. Meg akarta oldani a magyar gazdasági helyzet kilátástalanságát. Magyarországnak vevő kell, aki termésképeit megvegye. A szomszédos államok, a közvetlen szomszédok, nem tudják a magyar föld feleslegét felvenni és ezért elsősorban a távolabbi szomszédok, így mindenekelőtt Németországhoz kellett fordulni.

2. Ezenfelül személyes meggyőződést akart szerezni arról, hogy ma a rendszerváltozás

után, milyen a német birodalom belpolitikájának alakulása és végül

3. Meg akarta állapítani, hogy a német birodalomnak ma az európai politikában milyen a helyzete?

Mindettől függetlenül is — mondotta Gömbös — sokkal könnyebb két állam között megfelelő atmoszférát teremteni, ha a két állam vezetői közvetlenül érintkeznek egymással, mintha csak diplomáciai uton és hossza dalmis gazdasági tárgyalások formájában keresik az együttműködés lehetőségeit.

Gömbös ezután leszegzi, hogy a német belpolitikai helyzetről nem kíván nyilatkozni, de annyit mégis ki kell jelentenie, hogy Hitler és a nemzetiszocialista mozgalom Európának rendkívüli szolgáltatásokat tett, mert megszüntette azt a kommunista veszélyt, amely a nemzetiszocializmus fellépése nélkül Európát elborította volna.

A német birodalomban olyan szervezettéget látott, amilyenre sohasem számított. A németiség e pillanatban reneszánszát éli és Németország Európának olyan tényezője lett, amellyel az egész világnak számolni kell. Örömmel állapítja meg ezután, hogy Hitler

politikájának vonalvezetése a béke jegyében fogant. A nemzetek egyenjogúsításának kérdésében — amely kérdés Magyarországot is érinti — Hitler és Gömbös felfogása teljesen azonos.

Ezután Gömbös Gyula arról beszélt, hogy egyesek véleménye szerint az ő útja osztrák-ellenes volt. Ezzel a váddal szemben hivatkozik Dollfuss kancellárnak a Neues Wiener Journal részére adott nyilatkozatára.

— Az én berlini utam — folytatja Gömbös — az osztrák és magyar viszonyt nem tanálgathatja, viszont nem mindegy, hogy a németek politikája magyarellenes-e, apagy magyarbarát. A berlini út csupán az ellenzékét érinti, amely most ezért az utamért engem hátba támad.

Ez az eljárás éppen olyan, mint a Park Klub eljárása, amely Kánya Kálmán külügyminisztert nem akarta felvenni a klub tagjai közé, holott nem a miniszternek volt szüksége a klubra, hanem a klubnak a miniszterre.

Gömbös azzal végezte expozéját, hogy ő tiszteli a kritikát, de megköveteli a kritikától is, hogy az ne legyen mérgező hatása

Az út igazi célja

Gömbös expozéja után Rassay beszélt, aki kijelentette, hogy az ellenzék nem támadta hátba Gömböst, de továbbra is fenntartja a véleményét, hogy ha Gömbös csak azért utazott Berlinbe, hogy ott gazdasági kérdéseket megtárgyaljon, akkor az útja igazán felesleges volt. Gazdasági kérdéseket a gazdasági kiküldöttek sokkal jobban meg tudnak tárgyalni, mint a miniszterelnök.

Az sem igaz — mondotta Rassay, — hogy a gazdasági út nem volt összefüggésben Magyarország külpolitikailag relációival, különösen az olasz viszonyt illetően. Ma, a

mikor Franciaország és Olaszország komolyan egymás felé közelednek, Magyarország olasz barátsága döntő fordulatjához érkezett.

Ezután gróf Sigray beszélt és megállapítja, hogy

Gömbös berlini útja nagyon meggyengítette Ausztria helyzetét, elvette a revíziós mozgalom élet és Ausztriát belekergeti az Anschlussba.

Ebben az esetben — mondotta emelt hangon gróf Sigray — a németiség keleti útközpontja Hegyeshalom lesz.

Vámszövetség a Balti-tengertől az Adriáig

A magyar képviselőház külügyi vitája már meg is hozta az eredményt.

Reagált Franciaország és reagált a kisántánt.

A londoni Morning Post jelentése szerint Benes a közeli napokban új tervvel lép a világot elé:

vámszövetséget akar létrehozni, amely a Balti tengertől az Adriai tengerig egybekapcsolná az államokat.

Magyarországot természetesen bekapcsolják ebbe a vámunióba, már csak azért is, nehogy Magyarország Hitler mellett elkötelezze magát. A vámuniónak tagja lenne Ausztria és Lengyelország is és Benes előzetes tájékoztatásai azt mutatják, hogy mindkét állam hajlandó ebben a vámunióban helyet foglalni.

Magyarországot is megkereste Benes és Magyarország is hajlandóságot mutat, de feltételei vannak...?

Magyarországnak az a feltétele, hogy e vámunió keretén belül a vele szomszédos államok részére megfelelő gazdasági kapcsolatokat biztosítsanak. Ez a feltétel póriassabb nyelvre lefordítva azt jelenti, hogy a kisántánt államok preferenciális hatású kereskedelmi szerződéseket és vásárlási kötelezettséget garantáljanak

BONCOUR OSZTRÁK—MAGYAR MONARCHIÁT AKAR

A francia ajánlat még érdekesebb. Itt Paul Boncour, francia külügyminiszter az ajánlattevő, aki az Echo de Paris útján azt hangoztatja, hogy

meg kell valósítani Ausztria és Magyarország összeolvadását.

Eddig — mondja Boncour — az volt a politika, hogy Magyarország Ausztriával ne egyesülhessen, de ezzel a politikával szakítani kell. Igenis, egyesüljön a két állam, mert mindkettő külön-külön életképtelen. Tizen-

öt évvel a békekötés után végre a francia külügyi hivatal is feleszmélt! Ez az összeolvadás Boncour szerint

végleg megkiesztethetné Németország Anschluss törekvéseit és megnyugtatná azt a további féltelmet is, hogy Ausztria bekebelezése után Németország Magyarországot is magába olvasztja.

Boncour terve azonban nem tetszik a kisántántnak. A kisántánt szerint az új osztrák—magyar monarchia feltámasztása sokkal nagyobb veszedelemet jelent, mint amelyet a régi nagy monarchia jelentett, mert ez az egyesülés az öt körülvevő ellenséges gyűrűben nagyon természetesen csakis Németországra támaszkodhatnék és így máról holnapra ismét együtt állna az a hármasszövetség, amely a háborút szülte és okozta.

Eppen ezért a kisántánt a Benes vámuníós tervéhez ragaszkodik és Boncour tervével szemben annak megvalósítását kívánja.

Tehát inkább dunai konföderáció...!

Kilencven keserves és véres esztendő kel-
tt hozzá, hogy a nagy és bölcs politika e
érkezéskor és felérkezéskor Kossuth Lajos ideál-
jához!

KÉSZEN ÁLL A NAGY MŰ

Egyébként de Jovenel el-
mát. A nagy mű készen áll és Jovenel nagy olasz befolyására és barátságára nincs már szükség. A nagy francia-olasz barátság épülete készen áll: alkotója elvonulhat.

Jovenel nyíltan azzal is indokolja visszavonulását, hogy a négyhatalmi megalkotásával missziója befejeződött és így reá már szükség nincsen.

Az új európai orientáció ma kialakult képére azonban Mussolini nem rakott még fel színeket.

A politikai fogoly beszél

Amit a német börtönökben láttam

Geoffrey Fraser világhírű angol újságíró személyes tapasztalatai

(Utolsó közlemény.)

Ezután egy ügyvédet kaptam. Ennél a fejezetnél még néhány megállapítást kell tennem. Ebben a „civilizált” mondott rezsimben, egy ügyvéd sem védhet, védencét, csakis a leipzig-i birodalmi tanács főügyészének speciális engedélyével. Ez annyit jelent, hogy miután a főügyész csak igen kevés számú ügyvédnek ad védelmi engedélyt, ezek a privilegiált ügyvédek valóságos monopóliumot csinálnak mesterségükből és klienseiktől horribilis honoráriumokat kérnek. Az én ügyvédem, Walter Bahn dr., a német kamara egyik legtekintélyesebb tagja, védelmem feltételül azt követelte, hogy

rögtön ezer márkát küldjek neki.

Odaadtam ezt az összeget, azután még ugyanennyit követelt, amit szintén ki kellett fizetnem, mert ki voltam szolgálatra neki. Csak a moabiti börtön több mint ezeröttszáz politikai foglya közül, nincs több mint száz olyan, aki képes lenne ügye érdekében ilyen hatalmas összegeket áldozni a védelemért. A többiek vagy ügyvéd nélkül jelennek meg a bíróság előtt, vagy megelégednek egy hivatalból kirendelt ügyvéddel: a fiatal „náci”-közvédő természetesen

A földalatti zárka

Mielőtt a bírósághoz vittek volna kihallgatásra, egy kis földalatti cellában várakoztam egy fiatal kommunistával. A zárka összes falai tele voltak firkával. Három francia megjegyzés is volt a falon, ki tudja, kik írhatták ezeket, akiket szerencsétlenségük ebbe a zárkába sodort. A legfrappánsabb a következő volt: A „boche”-ok igazán tehetségesen szeretetik meg magukat az egész világgal. Ezt a megjegyzést azonban nem voltam hajlandó fenntartás nélkül aláírni. A fiatal kommunista, aki velem összekevert, elmondotta, hogy legalább öt évi kényszermunkára van elkészülve. Szimpátiámat fejeztem ki neki, amikor legnagyobb meglepetésemre a következőket mondotta:

— Nem sajnálom magamat. Megérdemlem az öt évet. Többet is megérdemelnék, husz is kijárna nekem. A náci-banditák addig ütöttek bottal, korbáccsal, még késsel is vagdosztak, míg „megförtémt”: áruló lettem.

Még elmondotta, hogy hasonló árulások napirenden vannak a borzalmas kínzási módszerek következtében, különösen a fiatalok között, míg az öregeknek nagyobb bátorságuk és életerejük van. Ezzel kapcsolatban elmondott nekem egy esetet, amelynek tanúja volt a Heidemann-strassei náci-„kaszárnyában.”

Valamelyik fogoly indiszkréciója folytán a náci-vallatók raffinált módszere segítségével, megtudták, hogy az egyik baloldali öreg harcos tudja, hogy hol vannak elrejtve a baloldali pártok fegyverei Berlin környékén. Természetesen mindent elkövettek, hogy ezt az értékes titkot megtudják.

EGY HŐSI PÉLDA

A Heidemannstrasse és a Wilhelmstrasse sarkán lévő épület negyedik emeletén volt hosszú ideig a hitleri löhadiszállás. Itt ostromoztak, vertek, kínoztak annyi kegyetlenséggel a náci-legények amennyire csak ők képesek. A vallatás összes módszereinek alkalmazása után az öreg munkás a megadást jelezve fel-

„amen”-nel felel a főügyész vádjaira és a vádlott menthetetlenül elvesztette szabadságát. Ez az egyik példája Hitler kultúrájának, amellyel annyit dicsekszik.

En nem kételkedem Bahn ügyvéd kitűnő kvalitásaiban de a nagy honoráriumért nem tett sokat. Néha egyszer beszélt az angol konzullal és a birodalmi ügyész-szel érdeklődtem. Arra sem tartott érdekesnek, hogy közölje velem párisi barátaim intervencióját. Háromszor látogatott meg a börtönben, mindannyiszor kijelentette, hogy másnap szabadlábra helyeznek, jóslatai azonban sohasem váltak be és látogatásai semmivel sem enyhítették immár elviselhetetlen helyzetemet.

Egy napon egy bíró elé vezettek, aki egy olyan törvényszéknek az ítéletét olvasta fel előttem, amely előtt sohasem jelentem meg. Az ítélet szerint a bíróság megszünteti az eljárást ellenem a kémkedés ügyében és csupán hamis hírek közléséért tesz felelőssé, amely ügyben új tárgyalást tűz ki. Ez a bíró azt a tanácsot adta, hogy kérjem meg az ügyvédeimet, hogy rögtön adjon be egy kérvényt feltételes szabadlábra való helyezésem érdekében. Ezt meg is tettük, azonban több mint egy hétig semmi eredmény sem mutatkozott.

emelte a kezét:

— Jól van — mondotta. — Beszélni fogok, de hagyjanak egy percre pihenni, és főleg levegőhöz szeretnék jutni.

Odavezették a nagy szárnyas ablakokhoz, amiket kinyitottak és az öreg munkás néhány percig az ablak mellett állt és sűrűn lélegzett, friss levegő után kapkodva. Majd egy őrizetlen pillanatban összes erejének kétségbeesett összegyűjtésével az ablakpárkányra ugrott és egy felkiáltással:

— Sohasem fogjátok megtudni!

Elfogták a pécsi rablóbanda néhány tagját

A munkanélküliség ijesztő következményei

Pécs, június 22.

Megirtuk már, hogy a város közelében fekvő Mecsek-hegységben elszűnt rablóbanda garázdálkodik, amelynek főleg az arajjáró szerelmespárok esnek áldozatul. A banda tagjai a férfiakat kifosztják, a kísértetükben levő hölgyön pedig erőszakot követnek el.

A megfélemlített áldozatok — már csak az ügy kényes voltánál fogva is — nem mertek jelentést tenni az esetről, míg most egy Gregor nevű soffőr, akit a banditák szintén megtámadtak és kifosztottak, pontos személyleírást adott a rendőrségnek a tettesekről.

A rendőrség a személyleírások alapján Korb József, Megyeri Lajos és Holthausen László pécsi munkanélküliek személyében elfogta az elvetemült banda vezetőit.

Megyeri, aki vallomása során 80 rublást és ugyanannyi erőszakot ismert be, elmondotta, hogy a Mecsek-hegység setányain eredetileg három banda dolgo-

zott, amelyek később azután egybeolvadtak és úgy tartották rettegésben a környéket.

Megyeri azt is elmondotta, hogy egy pécsi főtisztviselő 5 és 10 pengőket fizetett nekik, amiért velük tarthatott és a megbecsületlenítéseket végigszemlélhette.

A rendőrség a beteges hajlamu főtisztviselőt is rövidesen őrizetbe veszi.

A nyomozás során a rendőrség emberei az egész Mecsek-hegységet körülkerítették, amelynek során

520 „szegénylegényt” fedeztek fel. Ezeknek semmi bűne nincs. Munkanélküliek, akik a hegyekben csavarognak.

Ötórás hóesés Vaskoh környékén

Nagypéntek, június 22.

Biharmegye egyes vidékein abnormális időjárás uralkodik. Vaskoh községben és környékén öt órán keresztül hullott a hó. Biharfüreden havas eső esett.

tuson viszont megtudtam, hogy mostanában nagyon gyakoriak ezek az esetek. A német hatóságok gyakran „elhányják véletlenségből” mostanában az angol utleveleket. Ezek ugyanis speciális és különleges papíron vannak nyomva, amiket nehéz utánozni. Már pedig a hatóságoknak gyakran van érthető okokból szükségük angol utlevelekre, amelyeknél legfeljebb kicsérlik a fényképeket.

Pár nappal később egy erőlyes átírat kapcsán aztán legnagyobb meglepetésemre megtalálták elkallódott utlevelemet.

Egy bucsulevél

Carstensen ur, a Harmadik Birodalom rendőrsztviselője arra kért, közöljem vele, hogy milyen utvonalon és mikor hagyom el a porosz határt. Ilyenformán két órával a határon való átutazásom előtt, egy bucsulevetet írtam neki, amellyel megszokítottam vele való kellemes összeköttetéseimet, mivel a levélben röviden, de valószínűleg kifejeztem a hitleri Németországról való véleményemet. Ime a levél:

Uram,

Ön arra kért, hozzam tudomására azt, hogy mikor és merre utazom el. Tehát tisztelettel értesítem, hogy Aix-la-Chapelle-nél fogom ma átlépni a határt, a párisi expresszrel, amely 8 óra 45 perckor hagyja el Köln állomást.

Hogy ezt a tényt csak most, rövid idővel a határon való átlépésem előtt közlöm Önnek, azért teszem, mert megtanultam szomorú tapasztalatok alapján, hogy a mai Németországban, ha az ember személyi biztonságára vigyázni akar, akkor olyan óvatossági szempontokat kell figyelembe vennie amelyek egy civilizált államban nem is jutnak az ember eszébe.

Fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésemet.

Geoffrey Fraser

— A vér fölfrissítése céljából a ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bélmozgást, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Pesti Dal Klein Joséről

A szenczió száll, repül...
S im — José Kleinről kiderül,
Hogy innen már elköltözött
S annyi igaz csak mind között,
Hogy vaj van — fején s körözött!

Bus a menyasszony, gyászol ő,
De aztán egyet gondolt ő,
Bánatában mit is tehet:
Feladja a reményeket
S kezd új — (Szinházi) Életet!

Borzalmas vasuti szerencsétlenség egy bulgáriai alagutban

Szófia, június 22.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség játszódott le Tuknica és Radomir állomások között egy alagutban, ahol a személyvonat egy munkásokkal zsúfolt hajtányfutott. A mozdonyvezető nem vette észre a hajtány „tilos” világítását s így történt a katasztrófa. A hajtányon, amelyet a karambol az alagut falához röpített, husz munkás ült.

Hat munkás azonnal meghalt, a többiek súlyos állapotban kórházba szállították.

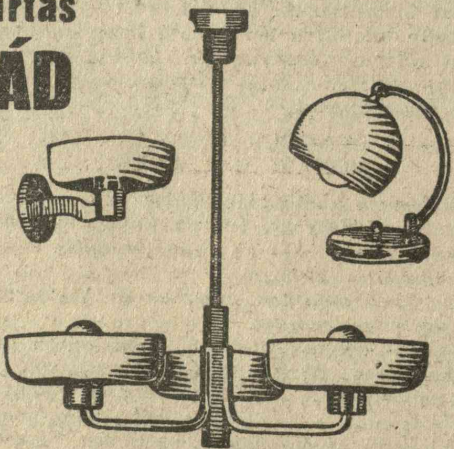
Csillár- és bádógáru gyártás

WELKENS CONRÁD

BRASSÓ, SZENTJÁNOS-UTCA 32. SZ.

TELEFON: 3-81.

Készít csillárokat, álló és asztali lámpákat, fali karokat stb. a legszebb kivitelben a megrendelő SAJÁT tervezése szerint is.

TECHIRGHIOI strandfürdő

EFORIA ÁLLOMÁS

Meleg iszapfürdő, tengeri fürdő, strand, elsőrendű szállodák és éttermek, mindenfajta sport és szórakozási lehetőség.

A GRAND és NEPTUN szállodák

részére szobák lefoglalhatók a

Societatea p. exploatare de Stațiuni Balneare și Climaterice
București I., Str. Exarcu 2. — Telefon 233-58.

Katonai puccs Siámban

London, június 22.

Ide érkezett jelentések szerint ma reggel Siam fővárosában állampuccs tört ki. A puccs élén a hadsereg vezetői állanak, akik a kormánnyal szemben azt néhezmenyezik, hogy a kormány nem teljesítette a hadsereg rendelkezéseit (?).

A jelentések szerint a puccs vezetőinek sikerült az egész hadsereget a maga oldalára rántani és így letartóztatták az összes minisztereket.

A puccs vezetői már ki is nevezették az új kormányt, amelynek kizárólag tábornokok a tagjai.

Kontra-Szovéta Kolozsváron

Kolozsvár, június 22.

Kolozsváron a köznapokban az erdélyi kormánypárti képviselők és megyei prefektusok értekezletre gyűlnek össze. A résztvevők Vajda Sándor hívei közül rekrutálódnak. Ez a gyűlés mintegy elengyelése lesz a szovétai Maniu melletti konferenciának.

Megrendítő szerencsétlenség a fővárosban

Bukarest, június 22.

Megrendítő szerencsétlenség történt szerdán délelőtt a főváros közepén, amely Vicente ezredes tulajdona. Két szolgálégy, Dorea Péter és Jon Bucur tüzfűt vonattak fel a teherlifttel az ötödik emeletre. A felvonó drótkötele hirtelen elszakadt és

a fával megterhelt lift-láda a szolgákra zuhant.

Mindkettőt életveszélyes sérülésekkel szállították be a kórházba.

Vajda Sándor Amerikába utazik

Bukarest, június 22.

Eddig hivatalosan még meg nem erősített jelentések szerint Vajda miniszterelnök júliusban Amerikába utazik. Az utazást Vajda óceántuli politikai barátjai készítették elő. A miniszterelnök egy hónapig fog Amerikában tartózkodni.

Vajda miniszterelnök egyébként szerdán délelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál, aki a kormányfőt ebédre is visszatartotta.

EGYÉB SZEMÉLYI HIREK

Madgearu pénzügyminiszter londoni távirati jelentés szerint csak a jövő hét végén indul vissza Bukarestbe.

D'Ormesson, az új bukaresti francia követ szerdán bemutatózó kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek bemutatta megbízólevelét.

Tilea államtitkár tervbevett londoni útja elmaradt.

Alfonz spanyol exkirály nem jelent meg fia esküvőjén

Lausanne, június 22.

Alfonz spanyol exkirály és felesége ma nem jelentek meg fiuk esküvőjén. A spanyol exkirály ezzel adott hivatalos kifejezést annak, hogy fia házasságát nem helyesli és ez ellen a mérszaliansz ellen tiltakozik.

Életuntak

(Állandó rovat)

Nagyvárad, június 22.

Szűcs János 77 éves bihariószegi gazda háson felakasztotta magát és meghalt. Hasonló módon vetett véget életének kedden Jakab Imre 53 éves bihariószegi gazda is. Tettüket mindketten életunt-ságból követték el.

Marosvásárhely, június 22.

Kraenicher Sándor 61 éves faszobrász, a marosvásárhelyi Székely és Réti butorgyár művezetője, szerda délbén felakasztotta magát és meghalt. Tettét életunt-ság miatt követte el. Kraenicher öngyilkossága általános megdöbbenést váltott ki a városban, akik a művezetőt jó körülmények közt levő embernek ismerték.

A Skoda-ügy átadatatik az enyészetének

Zaletzky szabadlábra kerül és elhagyja az országot

Bukarest, június 22.

A Skoda-ügy minden ellenzéki erőfeszítés ellenére is véglegesen elaludt. A legújabb jelentések szerint az ügyészség Zaletzky Bruno, a Skoda-iroda vezetője ellen befejezte a vizsgálatot, amelynek során a pécsettörésen kívül semmiféle bűntett sem bizonyult igazolhatónak. Tehát

a kémkedés vádja is elesett. Ezért valószínű, hogy Zaletzkyt szabadonbocsátják, aki elhagyja Romániát s ezzel egyidejűleg valószínűleg feloszlik Bukarestben a Skoda-iroda is. Maga a per pedig, amely az utóbbi években nemcsak Románia, de egész Európa legnagyobb panamügye volt, átadatik a csendes enyészetének.

Bécsben csöndes nap volt,

de Münchenben több letartóztatás történt az osztrák eseményekkel kapcsolatban

Bécs, június 22.

Ausztriában a mai nap csendben telt el. A politika és a politikuskok az új fordulat felé tekintenek:

a Gömbös-Hitler-Benes-Foncour tervek-től várják a fordulatot.

Magában Ausztriában tényleg semmi sem történt, de Münchenben vizsgálatot indítottak a bajor néppárt és annak vezetősége ellen.

A bajor nemzetiszocialista politikuskok körében ugyanis egyre hangosabb a vélemény, hogy a bajor néppárt politikai tevékenysége átnyult az ország határain és a párt az osztrák kormánynál odahatott, hogy az tiltsa be az osztrák nemzeti-

szocialista pártok működését.

Ma már házkutatást tartottak a párt hivatalos helyiségeiben és a párt vezetőinek lakásán, továbbá megszállták a Bayerischer Kurir szerkesztőségét is és a talált iratokból megállapította a politikai hatóság, hogy feltevése nem alaptalan:

a bajor néppárt tényleg közvetlen összeköttetésben állott az osztrák kormánnyal és hozzájárult ahhoz, hogy Dollfuss mégis a párt betiltására határozta el magát.

Több letartóztatást is fogadosítottak, de egyelőre a letartóztatottak névsorát nem adják ki.

Hitler teljesen lehengetelte az acélsisakosokat

Felozlatták Hugenberg harci szervezeteit a vezetőket pedig bebörtönözték

Berlin, június 22.

Ma reggel megindult a gőzhenger a Hugenberg-párt katonai alakulatai ellen. Tegnap még csak Badenben és Anhaltban oszlatták fel különböző jogcímenek az acélsisakosokat,

ma azután az egész ország területén megindult az acélsisakosok ellen a nemzetiszocialista roham.

Valamennyi Hugenberg-féle harci alakulatot felozlattak és eddig több mint száz vezetőt bebörtönözték.

A déltáni órákban aztán Selte munkaügyi miniszter és Papen alkancellár

között megtörtént a megállapodás, amely szerint az acélsisakosok bolvádnak a nemzetiszocialista alakulatokba, elvesztik címüket és vezetőiket, de az acélsisakosok legfelsőbb vezetősége helyet kap a nemzetiszocialista rohamosztagok vezetőségében és az acélsisakos ifjúszervezetek vezére, Morozovicz helyet foglalhat a legfelsőbb pártvezetőségben.

Es miközben mindez történt, változatlanul fennáll és „egységessé” a Hitler-Hugenberg koalíció.

Van, aki érti ezt?

Eddig 49 állam írta alá a vám-fegyverszüneti egyezményt

A londoni tárgyalások gyöngye kilátásai

Páris, június 22.

A londoni világgazdasági konferencia kilátásait a párisi sajtó nagyon pesszimistikusan ítéli meg. Az Excelsior leközli ugyan azt a megelégedett és bizakodó hangú táviratot, amelyet MacDonald, a konferencia elnöke a francia kormánnyal intézett, de megállapítja, hogy e távirat ellenére is

nem sok remény van arra, hogy a konferencia eredménytelenségűleg dolgozzon tovább.

Az Echo de Paris szerint a dollár rögzítésének kérdése körül felmerült nehézségek a konferencia sikerének kilátásait megihusították.

A legnagyobb bajt az okozza, hogy az amerikai delegációban nincs egység. A múlt hét szombatján még teljes volt a megegyezés Montague Norman és Harrison között abban a kérdésben is, hogy a vámokat általában és horizontálisan tíz százalékkal mérséklék, ez az összhang azonban szintén nincs meg ma már, Roosevelt, mint ismeretes, nem járult hozzá a megállapodáshoz, amely a dollár-főnt rögzítés kérdésében valahogyan már kialakult és ez annyira elkeserítette Harrison, a Federal Reserve Bank elnökét, hogy el is utazott Londonból.

Azóta az amerikai delegáció szinte alig működik.

Ellentétnek vannak ezenfelül Hull és

Cox között is. Cox meggyőződéses szabadkereskedelmi párti és így véleménye sok tekintetben nem találkozhatik a Hull felfogásával.

Még egyetlen csodában reménykedik a konferencia: Moley professzor megérkezésében bizik. Moley Roosevelt bizalmasa és tanácsadója és úgy hírlik, hogy ő hozza a csodatevő javaslatokat.

A konferenciának eddig min lössze anynyi az eredménye, hogy a vám-fegyverszüneti egyezményt 49 állam aláírta és így az aláírók már a világ kereskedelmi forgalmának 88 százalékát teszik ki.

Az európai államok közül egyedül Jugoszlávia az, amely a vám-fegyverszüneti megállapodást nem írta alá.

A konferencián megjelent államokat a termények stabilizációjának kérdése izgatja.

Ezt a tervet is az Egyesült Államok dobta be a tárgyalási anyag közé. Maguk az Egyesült Államok, Kanada és Argentína azt akarják, hogy az államok csökkenítsék a bevetett területek nagyságát, de ezzel a tervvel szemben élesen ellene fordul Ausztrália. A kelet-európai államok szempontjából a területek csökkentésének megoldási módja nem jön ugyan számba, de ezek az államok is szívesen látnák a termények stabilizációjának megoldását.

A londoni konferencia elérkezett legválságosabb pillanatahoz. Ma délelőtt MacDonald és a konferencia funkcionáriusai bizalmas ülést tartottak, amelyen azt tárgyalták, hogy nem kell-e a konferenciát azonnal elnapolni. A dolgozó annyira kilátástalanok, hogy nincs értelme bepárni a kudarcot, a leghelyesebb lenne, ha a konferenciát elnapolnák.

Az amerikai delegátusok között továbbra is nyomott és ideges a hangulat. Legújabbban Hull pénzügyi államtitkár és Tittmann, az amerikai szakértők feje között tört ki éles ellentét.

Roosevelt és Moley kijelentették, hogy Franciaország fenyegetéseitől nem ijednek meg. Franciaország ugyanis azzal fenyegette meg Amerikát, hogy ha a valutarögzítés nem sikerül, a francia politikuskok szétrobbantják az egész konferenciát.

Amerika — mondja idevonatkozólag Roosevelt — ebben az esetben az önállóság politikájának fegyverei után nyúl.

Ez a kijelentés hihetetlen izgalmat okozott, mert

ez az első alkalom, hogy Amerika az autarkia politikájával fenyegetőzik.

Moleynnek Londonba való megérkezését az egész konferencia izgalommal várja.

Helyezzenek szabadlábra, akkor mindent elintézek — mondja Weisz Gizi, a nagyváradi hírhedt ügynöknő

Nagyvárad, június 22.

A nagyváradi törvényszék szerdán 30 nappal hosszabbította meg Weisz Gizi vizsgálati fogságát. A sikkasztó ügynöknőt újból kihallgatták, amelynek során érdekes párbeszéd zajlott le:

— Mennyi vagyona van?

— Semmi, de a követeléseim százazrekre rug!

— Mennyi az adóssága?

— Ötven-hatvan ezer lejből rendezni tudom. (Az adósság a valóságban néhány száz ezer lejre rug.) Itt a fogházban különben sem tudok intézni semmit. Helyezzenek szabadlábra, akkor mindent elintézek.

Weisz Gizinek utóbbi kérését természetesen nem teljesítették.

Különös politikai találkozó Ancarában

London, június 22.

Szófia hírek megerősítik azt a londoni politikai kombinációt, amely szerint a közeli napokban

a bolgár király Ancarába megy és ott hosszabb megbeszélést folytat Kemal pasával.

E jelentésekkel ellentétben azt a híradást is kapjuk, hogy ez a találkozó csak szeptember elején lesz, amikor ugyancsak Ancarában tartózkodik majd a szovjet külügyi hivatalának egyik megbízottja is.

Londonban úgy tudják, hogy ezzel a találkozóval egyidőben Titulescu is Ancarába utazik és a dolgokat úgy rendezik, hogy Románia külügyminisztere személyesen is találkozhassék a szovjet delegátusával.

Arról, hogy ennek az érdekes összetett politikai találkozásnak mi a különösebb célja és rendeltetése, Londonban még csak olyan kombinációk vannak, amelyek egyelőre nem valók a nyilvánosság elé.

150 pénzügyi tisztviselő elbocsátása

Nagyvárad, június 22.

Váratlan rendelet érkezett a pénzügyminisztériumból a nagyváradi pénzügyigazgatóságához.

A rendelet szerint a pénzügyigazgatóság összes régi tisztviselőinek nagyrészt, összesen 150 embert — rendelkezési állományba helyezték. A pénzügyminisztérium rendelete olyan tisztviselőket érint, akik tíz-husz éves tisztviselői múlttal rendelkeznek.

A pénzügyigazgató megöröszítette, hogy azokról a tisztviselőkről, akiket nem a kormány nevezett ki, valóban rendelet érkezett. A rendelet oka állítólag az, hogy a régi tisztviselőket még nem „inkadrálták”, azaz még nem vették fel őket a szokásos formákhoz a tisztviselő állományba.

A rendelet az érdekelték körében érthető elkeseredést és óriási izgalmat váltott ki.

HIREK

Barátságos sorok a gyufához

Felfelétörő, monopoláron megedző-dött szívem minden megmaradt melegével üdözőllek, oh gyufa!

Köszöntelek barátságos leereszkedésért, hogy végtelen nemes gesztussal kísérletet tettél a sovány polgári zsebek alacsony színvonalához való közlekedésre.

Ó, nem is képezed, Te elegáns skatulya 37 darab sárgafejű, sudár, pirosnadrágos legénykéddel, hogy milyen hősi tett volt ez a kicsi megalázkodás! Vetekedik ez a nagymemberek és nagyidők történelmében feljegyzett korszakalkotó tetteivel, amelyek emberöltőknek mutatnak utat és irányt.

És ha milliómodmagaddal egyszerre gyúltál volna ki a vaksi éjszakában, akkor se tudtál volna éberszűbb, ragyogóbb lángot lobbantani az igazság útjára, mint ezzel a kicsi meghunyászkodással.

Mert ezzel okos, megszülelendő példát adtál és a példa ragadós.

Hátha követ Téged a cigaretta, a dohány és a szivar is, ami már mind olyan büszke lett, hogy a szegény nikotinista az érintkezés gyűrűse után is csak a proletárjaikkal képes szóba állni?

Hátha példád után indul a bélyeg is, amely nagyvási hőbortjában már a legégetőbb és legkényszerítőbb igényeik érvényesítésétől is elzárta a szerencsétlen pereseket és kérvényeseket.

És aztán a többi monopol és nem monopol is belátna, hogy aki magasan hordja az orrát, azzal nem igen állnak szóba, mint ahogy Helyetted is eddig modern öngyújtókat pattogtattak s ősi tűzköveket csiholtak a békétlen elemek.

Nagy kelendőseget és vidám serce-gést kívánok Neked, egyedül jobb utat ért, kedves barátom!

Dr. E. B.

— BONYOLÓDIK A NAGYBÁNYAI ERDŐGONDNOKSÁGI LOPÁS REJTÉJE. Szatmárról jelentik: A nagybányai erdőgondnokságnál néhány héttel ezelőtt 200 ezer lej tűnt el, amely egy, a kasszában elhelyezett börtáskában volt. A nyomozó hatóságok letartóztatták a pénztárnokot, aki már két hónapja ül vizsgálati fogságban, anélkül, hogy az ügyre világosság derült volna. A börtáskát az iroda kertjében, egy patakban megtalálták. Tegnapelőtt azután ugyancsak az iroda kertjében rábukkantak a pénzszekrény kulcsára is, aminek alapján a pénztáron kívül más személyeket is gyanúba vettek. Illies pénztárnok vizsgálati fogságát a nyomozás befejezéséig meghosszabbították.

— A TABLA FELMENTETTE LAZÁR LIVIA NAGYSOMKUTI URILEÁNYT, AKI NEK LAKÁSNY RÖPCÉDULAKAT TALÁLTA. Nagyváradról jelentik: Megirtuk annak idején, hogy Lázár Livia nagysomkuti urilány lakásán röpcédulákat talált a rendőrség. A szatmári törvényszék félévi fogház-büntetésre ítélte az urilányt. A nagyváradi tábla, amely felebbezés folytán kedden foglalkozott az ügygel, felmentette Lázár Liviát, azzal az indoklással, hogy a módosított Márcsú-törvény három nappal a házkutatás után lépett életbe. Az ítélet jogerős.

— PESTI SZELHAMOST FOGOTT A NAGYVÁRADI RENDŐRSÉG. Tudósítónk jelenti: A nagyváradi rendőrség a magyar hatóságok köröző levele alapján letartóztatta Székely Kálmán 42 éves állás nélküli pincért, aki a csalások és sikkasztások egész sorozatát követte el. Székely 3 évvel ezelőtt egy hamisított telekkönyvi kivonat segítségével negyedmillió lejt csalt ki Köteles András budapesti főpincértől. Dobai Miklós és Nyakas József pincérektől óvadékképpen 600, illetőleg 400 pengőt vett fel, ezenkívül a hiszékeny embereknek egész tömegét csapta be. Székely a rendőrségről átkísérték az ügyészségre, ahonnan kiadják Magyarországnak.

„Flivers”. Uj szó, amelyet azonban valószínűleg hamarosan megtanulnak úgy Amerikában, mint Európában. A „flivers”-ek ősei a nagyhirű „gangster”-ek voltak. Ezek gondoskodtak arról, hogy nevük általánosan ismert legyen. De az ő napjuk lealkonyodott. Amióta „száraz” Amerika „nedoes” lett, a szeszcsempészek lába alól ez a törvény kirántotta a gyékényt. A hatalmas jövedelmeknek, amelyeket a titkos szeszgyárak, szeszcsempészet és az annyira népszerű „speakeasy”-k, rejtett pálinkamérések hajtottak, befelegett. A gangsterek egy része nyugatba vonult, hogy a maga izgalmas évei után fényűző berendezett villákban élvezze évekig tartott kockázatos, de busás kamatokat biztosító vállalkozásai gyümölcsét. Vannak azonban — az élehetlenebb fajta —, akik egyelőre állástalanok és még nem döntöttek, hogy képességeiket és szerzett bőséges tapasztalataikat hol hasznosítsák. A régi gangsterekkel és bootleggerekkel tehát, akik tudvalevően pártatlanokan öltözködnek, fényűzően berendezett villákban laktak, színházakba jártak, autótartottak, most már nem igen van dolga a rendőrségnek. De hogy el ne unják magukat, erről gondoskodott a chicagói alvilág. A gangsterek helyébe léptek a „flivers”-ek. Most ezek garázdálkodnak Chicagóban. A „flivers”-ek petárdákkal, robbanó gránátokkal dolgoznak. De csak a bankokat vonták be működésük körébe. Gyorsak és vakmerők. A legnagyobb forgalom idején három-négy „flivers” megjelenik a bankban, a következő pillanatban robbanás hallatszik, az általános zavarban a cinkostársak kirabolják a pénztárt és azután eltűnnek. Rövid idő alatt egymásután öt bankban „dolgoztak” a „flivers”-ek. A chicagói rendőrség megfeszített erővel törekszik a garázdálkodók megfékezésére. Az alkoholtilalom megszűnésével nem lépett életbe a rablási tilalom is Amerikában.

Világ bajnokok az anyakönyvvezető előtt

Prágában vegyes érzelmekkel fogadják Anny Ondra házasságát a levitézlett német sampionnal

Max Schmeling és ellenfele, Max Baer egyszerre érkeznek a házasság révébe

Prága, június 22.

Most már semmi kétség sem fér hozzá, hogy a vészír, amely nem régen szárnyra kelt, százszázalékosan igaz: Anny Ondra, a prágai származású világhírű filmszínésznő, a cseh publikum büszkesége és a világ minden mozilátogatójának kedvence, rövidesen felesége lesz Max Schmelingnek, a nemzetközi box volt világbajnokának, aki a német fajsúlyt és a német öklöt néhány esztendő alatt világhírré emelte. A Berlin-charlottenburgi városházán a jegyesek táblájára néhány nappal ezelőtt kiakasztották az ő nevüket is. A prágai „Ceské Slovo” estilapja fakszimilében közölte le a hirdetőményt, amely szerint „Max Schmeling magánzó” és „Anny Ondra” filmszínésznő” rövidesen házasságra akarnak lépni.

E célból felszólítottak mindazokat, akik a házassulandó felek között esetleg fennálló házassági akadályokról tudnak, hogy azt a Berlin-charlottenburgi anyakönyvvezető hivatalnál haladéktalanul jelentsek be.

Egyelőre még nincs tudomásunk róla, hogy valaki ilyen „esetleg fennálló házassági akadály” jelentkezett volna a Berlin-charlottenburgi anyakönyvvezetőnél, bár Prágában vegyes érzelmekkel fogadták a házasságról szóló hírt és ha Max Schmeling legutóbbi veresége, amely megfosztotta világbajnoki címétől, nem közvetlen házassági akadály, akkor Anny Ondra rövidesen a rajnamenti fekete ulánus felesége lesz.

Az öreg Ondrák-mama, aki még ma is Prágában lakik és lánya minden filmjét megnézi, máris készül az esküvőre,

mert hát, Istenem, nagy gond ma a lányokat férjhezadni. Az Anny esetében még meg lehet elégedve, aránylag jó partit csinál, mert a Max még mint „exvilágbajnok” is szépen keres. Legutóbbi knock-outjáért például nem kevesebb, mint nyolcvanezer dollár honoráriumot kapott, ami még a dollár mai árfolyama mellett is két és fél millió csehszlovák kóronát tesz ki. Egy kis szerénységgel még

ennek a pénznek a kamataiból is meg lehet élni.

A baj tehát nem itt van, hanem másutt: Maxról azt mondják, hogy legutóbb New Yorkban voltaképpen Hitleréket képviselte a vereség, amit kapott, a zsidók bosszúja volt. Maga a „Deutscher Sport” című berlini lap lanszírozta ezeket a híreket s ez egy kicsit kellemetlen Ondrák mamának, azaz nem is annyira neki, mint az egész cseh filmvilágnak, amely Frau Schmelingben elveszti nemzeti csillagát, a régi Anny Ondrát, aki a hazai mozivászonon mindenkinél nagyobb fényességgel ragyogott.

A lapok nem is kommentálják a házassági hírt, csak száraz valójában adják közre mint a rendőrség jelentését az „eltűnt” rovatában. Mindenki fél attól, hogy Anny Ondra is „el fog tűnni” a mozivászonról, legalább is prágai relációban, tekintve, hogy a mai viszonyok mellett nem igen használhat neki staffázsul egy népszerűtlenségbe esett férj, aki már nem is világbajnok.

Ugyanakkor azonban Max Baer, a „zsidók megbosszulója” is házasságra lép és rövidesen feleségül veszi June Knight-ot a Broadway nemkülönben ragyogó színházi csillagát, akit most a győzedelmes Baerrel együtt egész New York lázasan ünnepel. Mert bár főlegénye a nagy ütőzeten nem keresett többet, mint huszonezer dollárt, vagyis keveset, mégis övé a dicsőség, a cím és a jövő. És különösképpen odaát Amerikában egyáltalán nem árt neki, hogy a berlini „Deutscher Sport” alávaló, gyáva zsidónak nevezte el.

A két sampion tehát rövidesen megjelenik az anyakönyvvezető előtt, az utolsó nagy mérkőzésen, hogy azután mindkettő véleg legyőzött legyen. A győztesek: June Knight és Anny Ondra, az egyik Amerikában, a másik Európában, az egyik egy valóságos, a másik egy exvilágbajnokon. És mindjárt az első ringen belül...

(—a)

— A Jorga szabadegyetem ezévi előadásai. Bukarestből jelentik: Ez évben Váleni de Munte-i Jorga-szabadegyetem július 15 és augusztus 15-e között fogja előadásait megtartani. A kurzusok idején résztvevő női és férfihallgatók részére éppen úgy, mint az elmúlt évben is, étkezők és otthonok állanak rendelkezésre. Az előadások bevégeztével a szabadegyetem tagjai Olaszországba rándulnak ki. A beiratkozások a következő címen történhetnek: Universitatea Populă „Neculae orga”, Bucurști, I. Bul. Schitu Măgurănu 1. E cím alatt a szabadegyetem titkársága székel.

— FRANCIA VIGJÁTEK BIHARBAN. Nagyváradról jelentik: Botrányos házasságtörés pattant ki Bihar községben. Ruf Józsefné, 38 éves aszony férjének 18 éves, náluk élő keresztfiával szerelmi viszonyt folytatott. Egyik szomszédjuk, Nagy Imre, egy ízben „in flagranti” érte a szerelmeseket s figyelmeztette is őket, hogy a szerelmeskedést — már csak a kirívó körülmények miatt is — hagyják abba. Rufné félt, hogy hites társa fülébe jut a dolog s ezért azt mondta férjének, hogy Nagy csak bosszúból gyanúsítja őt, mert Argylean Pált, a keresztfiukat, Nagynéhoz fűzik gyöngéd kapcsolatok. Hetek mulva már az egész falu beszélt az ügyről. Ekkor történt, hogy egy szép nap a felszarvazott Ruf is ha-

Eau de Cologne
Parfum
Goudre

Francine
a divat
élén
Lubin

GYÁRTMÁNYAI: L'OCEAN BLEU
DOUCE-FRANCE-AMARYLLIS-FRANCINE

zatoppant és saját szemével győződött meg arról, aminek eddig nem adott hitelt. A megcsalt gazda késsel rontott feleségére, a szomszédok azonban visszatartották. Nagy Imre különben rágalmaszást jelentette a fiatal Argyleant, aki kijelentette, hogy Nagynéval való viszonyát, csak Rufné ösztönzésére terjesztette. A francia komédiákra emlékeztető falusi história nem végződött happy-enddel, mert Rufné, akitől férje elköltözött, szerető keresztfia is otthagya.

— Véndiaktalálkozó a Mikó-kollégiumban. Vasárnap, a hó 23-én Sepsiszentgyörgyön a Mikó-kollégium volt növendékei vendiaktalálkozót rendeznek, amelyen dr. Makkai Sándor erdélyi református püspök is értekezéjének 23. évfordulója alkalmából megjelenik. E találkozó a kollégium igazgatósága összes volt növendékeit (fő- és leánygimnáziumi, valamint tanítónőképződei és polgári leányiskolai volt tanítványait) szívesen meghívja és elvárja. A püspöki látogatással kapcsolatban a Rikán belüli négy egyházmegye és a kollégium vezetősége gazdag programot állított össze, melynek ünnepségein való részvételre a négy egyházmegye lelkészeit és férfiszövetségének tagjait is szívesen látja a rendezőbizottság.

— Diákönnyilkosság Jasiban. Jasiból jelentik: Kedden újabb diákönnyilkosság történt Jasiban. Solda Groszmann egyetemi hallgató elbukott a vegyészeti vizagán mire kétségbeesésében mérget ivott. Életveszélyes állapotban szállították a kórházba.

— LEÜTÖTTE A FIAT, MERT APJA AKARATA ELLENÉRE NŐSÜLNI AKART. Szatmárról jelentik: Mois Mihály mikolai földműves már régóta haragot tartott Péter fiával, mert a legény házassodni akart s ezzel kapcsolatosan arra kérte apját, hogy irasson rá valami földet. Tegnap Mois a falu egyik utcáján szembetalálkozott a fiával. Szóváltás keletkezett, amelynek során az öreg kapájával főbevágta a fiatal legényt, aki eszméletlenül rogyott össze. Beszállították a szatmári kórházba, ahol haldoklik. A gyilkos apát letartóztatták. Mois különben már egyszer ült négy évet emberölés miatt.

★ Lábbadozók és magukat mindig betegnek képzelő egyének, akik minden kicsiségre reagálnak, ideges állapotuknál fogva gyakran a környezetüknek is szenvedést okoznak. Ez az állapot krónikussá válhat, ha egy kibágyult, súlyosztott vérszegénység áll be s hogy elkerüljék, használjuk a kitűnő ARTOSE gyógybort, amely a vérszegénység kellemetlen hatásait elnyomja, szaporítja a vörösvérsejteket, életerőt és étvágyat ad és felfrissítő, nyugodt alvást biztosít. Ezért lábbadozóknak is ajánlata.

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRÁSAI

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására
VICHY GRANDE GRILLE Májbajoknál és epebántalmaknál.
VICHY HOPITAL Gyomor- és bélbántalmak esetében.

Vezérképviselő: FILIPPE FINKELSTEIN, București, Strada Cămpineanu 20.

Közgazdasági helyzetünk tükröképe egy év csődstatisztikájában 8075 csődkérelem egy év alatt

Arányszám tartományok és foglalkozási ág szerint

Bukarest, június 23. 134.176 lej volt, a passzív ezzel szemben az igazságügyminisztérium statisztikájában 749 millió 030.969 lej. A likvidált 647 évi csődokról. E kimutatás szerint a következőképpen oszlik meg:

Székelykereskedelelem 192.	Élelmiszer 138
Ruházat 20.	Tűzelőanyag 27
Élelmiszer 138	Divatáru 31
Tűzelőanyag 27	Ipari tárgyak 4.
Divatáru 31	Iparos 48.
Ipari tárgyak 4.	Kisiparos 26.
Iparos 48.	Nagyiparos 10.
Kisiparos 26.	Különböző 10.
Nagyiparos 10.	
Különböző 10.	

A 8075 csődkereséből véglegesen eddig mindössze 647 csődöt likvidáltak. A likvidált csődöknél az aktív 392 millió

SPORT

Egész Európa izgalommal várja a középeurópai kupa mérkőzéseit

Budapest, június 22

A minden évben nagy port felverő középeurópai kupa az idén is a futball-sport középpontjában áll és négy állam sportkedvelői várják kíváncsian az eredményeket. Az első mérkőzést 21-én bonyolítják le Prágában, a bécsi Austria és a prágai Slavia közt. Csütörtökön, 22-én találkozik Budapesten az Újpest a Juventussal, az olasz bajnokkal.

Külföldi sporthírek

GENOVA. Genova-Juventus 3:2. Nagy meglepetés az olasz bajnok veresége a lilencsapat helyezett Genovától.
TORINO. Alessandria 3:0.
AMBROSIANA. Róma 1:0.
BOLOGNA. Lazio 4:1.
NAPOLI. Palermo 5:0.
ERFURT. Bocskai-SC Erfurt 3:1 (1:1). A debreceni csapat utolsó túramérkőzését megnyerte, főleg a második félidőben mutatott szép játékkal.
MAGYARORSZÁG-Ausztria tenniszverseny 6:2.
Hétfőn fejezték be a magyar-osztrák női tenniszversenyt, melynek eredménye magyarok egy újabb értékes győzelme.

A vasárnap megtartandó két magyar válogatott mérkőzésre Nádas Ödön országos kapitány a következő csapatokat állította össze:
Hóri, — Kővágó, Kis — Laky, Lucz, Belcsik — Markos, Takács II., Jávor, Bihámy, Déri.

Tartalék: Pap, Kármán.
AMSTERDAM. Háda — Korányi, Bíró — Egri, Moór, Palotás, — Fenyvesi, Simonyi, Sárosi, Toldi, Hevesi. Tartalék: Turay, Alberti, Miklósi.

Az ÖFB vezetősége hosszú vita után, végre úgy határozott, hogy válogatott csapatát nem küldi ki Frankfurtba, a németek elleni válogatott mérkőzésre a két ország közt fennálló politikai feszültség miatt.

Az egyéni teniszversenyt Pallada (jugoszlávia) nyerte

Bukarest, június 22

A Bukarestben megtartott nemzetközi teniszverseny egyéni győztese a fiatal jugoszláv teniszező, aki eredményével minden számbavehető kombinációt meglegeltetészerűen felborított. A legnehezebb

ellenfele a jugoszláv Punccec volt, akit 6:2, 2:6, 6:1, 1:6, 9:7-re megvert. A többi versenye még nem fejeződtek be.

Eredmények:

Női páros: Romallo-Golescu—Caracosa—Somogyi 6:3, 6:4. Meglepetés.

Vegyes páros. Punccec-Somogyi—Jászberényi-Hamburger 6:2, 6:3. Punccec-Somogyi pár megverte Brutulescu—Rétit is 2:6, 6:2, 6:4. arányban és így bejutott a döntőbe, ahol összekerült Arató-Paschowsky és Golescu—Poulief pár győzte le. Ugyancsak ma lesz meg a döntője a női egyes és a férfi párosnak is.

Vasárnap avatják Temesváron a TMTE új tribünjét, amelyre a munkáscsapat vezetősége egy nívós programot állított össze: Reggel 9-kor: Törpe bajnoki, fél 11-kor: Ifjúsági. Kupáért. Délután 3-kor TMTE II.—Fortuna. 4 órakor: Vultur—Patria. Bajnoki. 6 órakor: NAC—TMTE.

Vasárnap lesz a temesvári Electrica pályán megtartva a nyugati liga bajnokságának döntője is, melynek során az aradi AC fog a Kinizsivel megmérkőzni. Erős és nívós játék várható.

Szatmárról jelentik: A Budai 11. kedden délután az Olimpia-Török—Kolping kombinált ellen játszott és izgalmas játék után 4:3 (2:2) arányban győzött.

Gyergyószentmiklós:

CSC (Csikszereda)—GySE (Gyergyószentmiklós) 3:0 (1:0). A CSC állandó fölényben volt az igyekező, de gólképtelen csatársorú gyergyóiak felett. A csikszeredaiak erősen fejlődnek.

Konfliktus a brassói bíróttestület és a disztrikt között

Brassó, június 22

Mivel a brassói bíróttestület a disztrikt tagjai által a villámtornán a vezető bíróról szemben elkövetett és a sportélet-

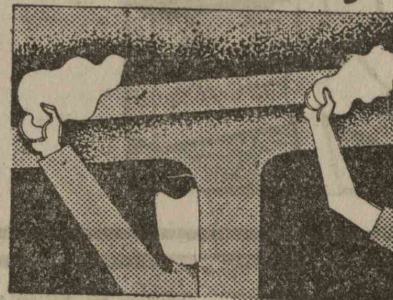
ben példátlan inzultusért még a mai napig sem kapott elégtételt, a disztrikt gyűléseiről delegátusát visszavonta.

Ismét dul tehát az áldatlan harc a disztrikt és a futballbírák testülete között.

Vasárnap: Brasovia—Ivria. Barátságos mérkőzés. Repülőgépgyári pálya.

A CFR jóképességű csapata a jövő csütörtökön a bukaresti szintén nagyszerű formában levő vasutasokat hozatja le.

A B.L. nyaraltatási akciója

Ascher Naftaly, București, Str. Sftu Ilié No. 3. Julius 15-étől augusztus 15-ig szeretnék családommal a Hargita környékén, mint fizető-vendég nyaralni (3 személy), ahonnan kirándulásokat lehet tenni a Hargitára. Kérek a fenti címre részletes ajánlatokat, ár-megjelöléssel, lehetőleg olyan családlaknál, ahol németül és románul beszélnek.

Füüdőlevél a magyar-bulgár barátság városából

Ritka üdülőhely, amely szép is, jó is, de ahol nem uzsorázzák ki az idegent

Várna, június 22.

Több tekintetben is unikum Várna a tengeri fürdőhelyek sorában.

Egyik fő különlegessége az, hogy hatalmas, mintegy 12 kilométeres átmérőjű öblének partjait dus, szinte bujának mondható növényzet borítja. A nagyszerű, modern strandra közvetlenül egy pompás, sűrűen lombos parkból, a városi népkertből lép az ember. Ez nagy ritkaság, — mondják a strandszakértők, akik Európa tengerpartjait kiváltképpen ismerik.

Valóban, a dalmát partok sziklásak s nincs növényzet a Fekete-tenger román partvidékén sem. Majdnem minden tengerpart kopár, míg a várnai öblöt mindenfelől erdős dombok és hegyek, meg a magas parton szép virágok szegélyezik.

A másik s nem kevésbé figyelemreméltó sajátossága Várnának, mint üdülőhelynek, hogy tiszta és tisztességes, olcsó — nem zsarolja az idegent. Ez bizony talán a legesleg kellemesebb jellegzetessége, — szintén ritkaság.

Miféleképpen, általában Romániában, a nyaraló, üdülő- és fürdőhelyeken a vendéglátók

Követeljen kimondottan eredeti:

"OLLA"

GUM..?

OLLA-1, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

zöme köztudomásúlag úgy jár el, mint a tisztességtelen és kapzsi munkanélküli, amikor hosszas koplalás után végre valamilyen alkalmi munkához jut egyszerre annyit akar keresni, hogy kárpótolja magát múlt- és jövőbeli munkátlanlanságáért. Ezzel persze azt éri el, hogy még a megértő és jóakaratu emberek se veszik többé igénybe szolgáltatásait.

A bulgárok — úgy látszik — már régen rájöttek gyakorlatilag is a régi igazságra, hogy: aki sokat markol, keveset fog. Az árak mindenütt normálisak, nem az idegenek kifosztására speciálisan szabott uzsora-árak, mint olyan sok helyen nálunk, különösen pedig a román tengerparton.

A legdrágább persze, mint általában, a lakás: tengerparti villákban 1 ágyas szoba 70—100, 2 ágyas 100—140 léva naponta. A strandhoz közeli magánházakban jó szoba 1200—2000 léva havonta.

Tudni kell, hogy a léva alig valamivel drágább, értékesebb, mint a lej: 100 léva 120 lej, illetőleg 100 lejért 82—82 és fél lévát adnak.

Az étkezés határozottan jóval olcsóbb, mint nálunk, pláne Brassóban és a nevezetesebb üdülőhelyeken. Ime, néhány étlap szerinti ár, tejeskávé, tejeskakaó, limonádé, citrónád, stb. 6—6 léva, azaz 7 lej 20 bani; bármilyen sült (rendes adag), vagy rántott hús, sertés, hal, etc. 16 léva; cukrászsütemény darabja 4 léva, tea, törökkávé ugyanennyi. Jól meg lehet reggelizni személyenként 10—12 lévából, ebédelni és vacsorázni pedig 25—30 lévából, még valamilyen italt is számítva hozzá.

Igaz, Bulgária eminenter földműves-ország s talán legolcsóbb állama egész Európának. Háztartásban és takarékosan ugyanis a fenti összegek feléből is jól meg lehet élni, különösen ha vegetáriánus, vagy részben Bicsérdy-kosztra rendezkedik be az ember, tekintettel a nyári hőségre és fürdőszezonra.

Hogy azonban mennyire hiányzik a bulgárokból és törökökből a zsarolási hajlam, legbeszédeesebben a strand-árak, illetőleg belépőtídjak mutatják. I. oszt. jegy egész napra külön kabinnal — 11 léva, azaz 13 lej; II. oszt. külön ruhaszekrényvel, szintén egész napra 6 léva, szóval 7 lej 20. Ha eszébe jut itt az embernek, hogy odahaza: Bukarestben, Brassóban és annyi más romániai városban, a „strand”-nak kinevezett köpöcsészekbe csak 20—30, sőt sokszor 40 lej ellenében juthatni be, nem győzi eléggé méltányolni a bulgárok becsületességét és ócsárolni a hazai arcátlanlanságot, amellyel lenyuzható baromnak néznek mindenkit, aki egész évi munkája után egy kis tiszta levegőhöz, naphoz és vízhez szeretne hozzáférni.

Mind siránkozhatnak Erdélyben a városok s különösen a szállodai- és vendéglőipar emberei, az idegenforgalom s általában az üdülés pangása mián, — addig nem számíthatnak állandó és biztos keresetre, amíg vissza nem térnek a szoliditás elveihez, az árak és a bánásmód tekintetében.

Okulhatnak bulgár kollégáiktól, akiket pedig semmivel sem nyomnak könnyebb adóterhek...

VEZETŐ MÁRKA

ÁRBAN,
MINŐSÉGBEN,
IZLÉSBEN

Serilana

BRAȘOV, STR. REGELE CAROL 5

Nagy választék női- és férfiszövetekben, mindenféle selyemárúknak

Nagy maradékvásár 50%-ig leszállított árakkal!

TENNISZ-ÜTŐ-CIPŐ-LABDA-HÁLÓ
ELJES HUROSZÁS-JAVÍTÁS, LEG-JOBB
RITSCH-NÉL Brassó, KOLOSTOR
UTCA 20 SZ.

MAGYAROK ELŐNYBEN ITT IS
Itt Várnában s mindenütt Bulgáriában rájön az ember, hogy a közkeletű bulgár-magyar barátság korántsem frázis, hanem komoly valóság. Mondhatni, megkülönböztetett szívélyességgel kezelik a magyarokat, még a nem hivatalos emberek is.

Szó sincs róla, az érintkezés a lehető legintenzívebb. A külföldiek között többnyire a magyarok vezetnek. Az eddigi idegenkolóniának jó egyharmada magyar, aztán a csehek, osztrákok, németek és egyéb nációk következnek.

De ettől függetlenül is mindent nagyon szeretnek a bulgárok, ami magyar. Az egész múlt héten magyar tárgyú film ment a helybeli két moziban.

„A Rákóczy-induló” címen a Noszty fiu esetének filmváltozata, — Evelyn Holttal, aki személyesen is fellépett a felvonásközökben.

A Noszty fiu c. híres magyar regényből készült ez a bájos huszár-idill, szenvedélyes magyar szerelmi dalokkal és tízes magyar táncokkal, — hangoztatták a plakátszövegek a Tonkino Royal minden este zsutolva volt a 10—20-ról 50—60 lévára felemelt helyárák és a bulgár takarékoság ellenére is.

Aztán az egyik délelőtti az ünnepeit filmdiva is megjelent a strandon, hogy megmutassa szép formáit, de főleg elegáns strandpizsamáját, à la Marlene Dietrich. Itt is megtapsolták s az ováció oroszlanrésze nyilvánvalóan a magyar génusznak szólt...

A várnai csatatér emlékművén a magyar címer több, mint udvariasság: a Bulgárok talán sokkal jobban tisztában vannak a magyaroknál azzal a hasonlósággal és párhuzamossággal, amely a két nép sorsa között két ségtelenül, szembetűnően fennáll.

Brassó, Sándor

A B. L. vendégláto szelvénye

Kíváncsi és beküldeni!!

Név

Foglalkozás

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul)

Utolsó posta

Vasúttállomás

Fürdőni lehet-e és hol?

Kirándulni lehet-e és hová?

Erdős és hegyes van-e a közelben?

Hány szobát akar kiadni?

Hány vendéget óhaj?

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket?

Ezülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását?

Ha igen, hány gyermeket és milyen korúakat?

Mit kér egy személy után naponta?

Mit kér egy gyermek után naponta?

Hányszor étkezést ad naponta?

MEGJEGYZÉS:

Felölősszerkesztő: Kocsis Béla

Ez az a könyv, amely 18 kultúrnyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nemi életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Írta: Dr. BAUER A. BERNHARDT orvosnő

Az egyes kötetek 450—450 oldal terjedelemben jelentek meg, nagy Lexikon alakban ára az egész műnek 400 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

CSODÁS

színeket hoz a nyári divat

virágos mousseline-ruha,
elegáns imprimé-komplé,
bájos mosókosztümökben,

strandpizsama,
pongyola
és bluzokban

SÁMUEL

DIVATHÁZ

(volt Fenyvesi & Sámuel)
Brassó, Buzasor 4 sz.

lehetővé teszi ezen divatos,
izléses ruhadarabok

legolcsóbb

beszerzését.

Megtekintés vételkényszer nélkül.

Ön
felelős

gyermekai egészségéért

Hosszan tartó vérszegénység későbbi súlyos zavaroknak lehet az okozója!

A 14. vagy 15. életévben a fiúból fiatalember lesz. És pedig oly gyors ütemben, hogy szinte szemmel láthatóan növi ki ruháit. Ekkor legfőbb ideje, reá vigyázni; gyakran vérszegénység a kísérő jelensége a növésnek és az oka annak, hogy a vér éppen akkor lesz erőtlén, amikor leginkább van szüksége energiára.

ARTOSE

a bevált tonikum, alkalmas a vér erősítésére és arra, hogy a vörös vértestecskék szaporításával és a haemoglobinnal növelésével új energiát nyújtson.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

Artose felfrissíti a vért, érvágyat gerjeszt, növeli az energiát. Különösen vérszegénység és ideggyengeség ellen ajánlható. Lábbadozóknak is!

A közegészségügyi minisztérium által 35426 sz. a. engedélyezve.

C. F. BOEHRINGER & SOEHNE G. m. b. H., MANNHEIM-NÉMETORSZÁG

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

17.000 lakóssal bíró erdélyi gyárvárosban jömeneteli, konkurenciamentes péküzlet átadó. Cim 11808. szám alatt a kiadóban.

Kertes villa, kitűnő ellátással, egy, vagy két család részére, nyaralóknak kiadó, esetleg örök áron eladó. Özv. Thamásyné, Suplacul de Barcău, jud. Bihor. 11825

Állást keres

Berendezés és műszerekkel rendelkező fogtechnikus keres elhelyezkedést. „Jó munkakerő” jellegre a brassói kiadóba. 1180

Két szoba, konyha november elsejére kerestetik a belváros közelében. Cim 11831. szám alatt a kiadóban.

Állást nyer

Tisztviselőnt felvesz kereskedelmi iroda Brassóban. Nyelvtudással és gyakorlati bírók előnyben. Irások ajánlatokat 11852. szám alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Levelezés

Hosszu-utca 38. számra küldött lapot névtelen jóakaró jelentkezzék fenti szám alatt. Diszkréció biztosítva. 1182

EGÉSZSÉGES ÉS BETEG NŐK RÉSZÉRE EGYARANT FONTOS MOST JELENT MEG! NÉLKÜLOZHETETLEN!

A NŐI BETEGSÉGEKRŐL

MEGELŐZÉS / VÉDEKEZÉS

EZ A NÉLKÜLOZHETETLEN MUNKA KITER AZ ÖSSZES ELŐFORDULHATÓ NŐI BETEGSÉGEKRE!

Kivonat a tartalomjegyzékből: Ált. ismeretek — A nemi szervek fertőző betegségei — Hólyaghurut és vizeleti zavarok — A női folyásról — A menstruáció zavarai — Méh- és petefészkek gyulladások — Hüvely és méhelőesésekről — A méh hátrahajlásairól — Nemibetegségei — A méhrák — Méhdaganatok — Az onánia — Has- és hátfájások — A vízketegről — Végbélcsomók — Székrekedés — Vízértágulások — A gyermekáldás — A meddőségről — Nemimegtartóztatás — Az elhízásról — A házasságelötti orvosi vizsgálat, stb. stb.

Írta: Dr. FÖLDES LAJOS nőorvos

a Teleia és az Orsz. Gyermekevédő Liga Szülő- és Anyaotthonának v. főorvosa. Kapható: Ára: L. 117

A Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58

ő, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.

A kétlejes gyufa és a kereskedők

A romániai gyufagyárakat és a gyufaeladást koncesszióban tartó svéd gyufatröszt június 15-én 3 lejről két lejre szálította le a gyufa árát.

A leszállítás — mitagadás — idejében jött, mert a válságos időkben az ország lakosságára nézve a legsúlyosabb adóterhet jelentette a dobozonkénti három lejes ár. Az árcsökkentés azonban akadékoskodó olyan apróbb szépséghibái, amelyek jellemzők a svéd gyufatrösztre.

Elsősorban meg kell állapítanunk, hogy az újonnan forgalombahozott gyufa minősége csapnivalóan rossz. Két napja árulják Brassóban az új gyufát és ahhoz, hogy az ember egy cigarettát meggyújtson, négy-öt gyufaszálat kell elhasználnia.

Ennél sokkal nagyobb sérelem, hogy a svéd gyufatröszt a gyufa árának leállítására alkalmával elmulasztott olyan elemi dolgokról gondoskodni, amelyek magánvállalatnál soha sem fordulhattak volna elő. A kereskedők ugyanis, akik a gyufának nagyban eladásával foglalkoznak, hatalmas összegeket fizetnek rá a raktáron levő gyufamenynyiségekre, azért, mert a tröszt elmulasztotta az egylejes árdifferenciát javukra bonifikálni.

És ezek a kereskedők, akik egy száz dobozt kitevő gyufacsomagon mindössze csak három lejt keresnek, most minden ilyen csomagra 75 lejt fognak ráfizetni. Pedig a svéd gyufatröszt tudhatta volna, mi a kötelessége.

Közvetlenül az árcsökkentés előtt ugyan is a kiskereskedők országos szövetségének brassói központja felterjesztést intézett Bukarestbe, kérve, hogy a raktáron levő gyufák után egy lejt fizessenek ki a kereskedőknek, mert csak így lehet azt két lejes áron eladni. Ez az intézkedés mind maig nem történt meg, ami érthető aggodalmat kelt a kereskedők körében.

Évzáró ünnepély a római katolikus főgimnáziumban

A brassói római katolikus főgimnázium tegnap délután 6 órakor tartotta meg hagyományos évzáró ünnepélyét a tornateremben, melyet zsúfolásig megtöltött az érdeklődő közönség. Az ifjúsági zenekar és dalárda szépen sikerült számokkal, egyes növendékek szavalattal és zenei előadásokkal vettek részt az ünnepélyen. Az ifjúság nevében Fejér Miklós VII. osztályt végzett diák mondott ügyes búcsúbeszédet. Szemlér Ferenc igazgató átfogó beszámolóval rajzolta meg az intézet kulturális és anyagi helyzetét. A jutalmak kiosztása után Péter Antal dr. apátplebános szép beszéddel köszöntötte a tanári működésének 35-ik évét betöltő Szemlér Ferenc igazgatót, akit az egyház, a szülők és ifjúság szeretettel, hálájáról és nagyrabecsüléséről biztosított.

Szektáriánusok a brassói ügyészség lohzázában

A rozsnyói csendőrséghez bizalmas értesítés érkezett, amely arról számolt be, hogy Ótőhán község egyik házában, egy engedély nélküli adventista-szekta működik. A csendőrség rajtaütésszerűleg behatolt a jelzett házba, ahol mintegy 150 embert, — férfit, nőt vegyesen — találtak. A szekta vagy mint ahogy ők magukat nevezik „az evangéliumot követő keresztények” vezetőit, Georgescu Ilie, Capsu Josef, Seneru Joan, Brändus Ilie és Zamfir Ioan nevű falusi prédikátorokat letartóztatták. A prédikátorokat, akik semmiféle engedélyt nem tudnak felmutatni — kihallgatás végett átadták a brassói ügyészségnek.

Vakmerő lopás Feketehelemban

Vakmerő lopás történt az elmúlt éjszaka a brassómezei Feketehele községben. Márculescu Josif bukaresti kereskedő, aki áruval megrakott autóbusszal robogott a falu kesztűl, megállott az egyik vendéglő előtt, hogy egyék valamit. Amíg a kereskedő a vendéglőben időzött, ismeretlen tettesek az autóbussz belsejéből 150 ezer lej értékű árut vittek magukkal. A kereskedő azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely megindította a nyomozást. Hírek szerint már le is tartóztatták egy Plager Anton nevű embert, aki a kérdéses időpontban, több szemtanú állítása szerint, a kocsi körül ólálkodott.

Harmincöt esztendő a magyar tanügy szolgálatában

Szemlér Ferenc 35 éves igazgatói jubileuma

Brassó, június 22.
Brassó város magyarsága tegnap szelvény keretek között, de annál bensőségesebben, szép ünnepet ült.

Szemlér Ferenc római katolikus főgimnáziumi igazgatót ünnepelte abból az alkalomból, hogy a magyar tanügynek ez az értékes munkása betöltötte tanári működésének harmincötödik évét.

Szemlér Ferencet az isteni gondviselés a Dunántúlról sodorta Erdélybe, ahol a székelyföldi kulturmunkába belekapcsolódva egyik legjelentékenyebb, legszámottevőbb bajnokává lett a nevelésnek, az oktatásnak és általában minden magyar kultúrtörökvésnek. Az iskolában és azon kívül, szóval tollal és tettekkel szolgált a magyar művelődés szent ügyét. Munkájának oroszlanrészre Brassóra esik, ahol a legnehezebb időkben kellett kezében tartania egy százesztendősi alma mater kormányzatát és nehéz gondok és küzdelmek hullámveréseit közepette kellett megkeresnie és megtalálnia azt az utat, amely ennek a nagyműltű és jelentős hivatásu intézetnek sorsát biztosíthatja.

Szemlér Ferenc megállotta helyét és méltónak bizonyult arra a feladatra, a melyet a történelmi idők róttak rá. Szeretet, hűség és nagyrabecsülés veszi körül a jubiláns igazgatót, akit nem csak a kezei alól kikerült nemzedékek, hanem Erdély egész magyarsága méltat elismeréssel.

Szemlér Ferenc igazgatói ünnepése a főgimnázium szépen sikerült záróünnepén kezdődött meg, ahol Péter Antal dr. róm. kath. apátplebános köszöntötte az egyház, a szülők és diákok nevében. Este az ünnepelt tisztelőitársaságára volt a Katolikus Körben, melyen városunk magyar társadalmának legszámottevőbb

tagjai vettek részt. A felszólalók egész sora méltatta itt a kiváló tanferfi és kulturmunkás érdemeit. Péter Antal dr. apátplebános a katolikus egyház, Csia Fál a református egyház és iskolák, Nikodemusz Károly a magyar ág. ev. egyház és iskola, Kovács Lajos az unitárius egyház üdvözlését és jókívánságait tolmácsolta. Kolozsvári Silye Béla h. igazgató a főgimnáziumi tanárikar nevében köszöntötte, Szele Béla dr. a vendiákok hálaát és a társadalom elismerését tolmácsolta, Halász Gyula és Terstyánszki Sándor humoros pohárköszönőkkel ünnepelték a jubilánst. Fuhrmann János a Magyar Dalárda nevében mondott tósztot. Szemlér Ferenc megható beszéddel mondott köszönetet a lélekemelő ünnepelésért. Értésülésünk szerint a Brassói Magyar Dalárda, melynek Szemlér Ferenc hosszú évek óta tevékeny elnöke, külön fogja megünnepelni a harmincötésztendősi évfordulót.

A brassómezei prefekturán megkezdtek a helyi közigazgatás ujászervezéséről szóló törvény alkalmazását

Speciális bizottság alakult, amely a megyéhez tartozó községek minden jogi és közigazgatási ténykedését felülvizsgálja és aprotálja

Brassó, június 22.
Az őszi parlamentti ülészak alkalmával új törvényt szavaztak meg a lokális közigazgatás átszervezésére vonatkozólag. A törvény szerint a községek vezetése teljesen a főszolgabírók kezébe került.

A törvénynek megfelelően egy a főszolgabírók ténykedése, mint a községutáncok működése együttesen a megyei prefektúra hatáskörébe tartozik, amelynek jóváhagyása nélkül a községutáncok jogerős határozatokat nem hozhatnak. Az új rendszer folytán a vármegyei

prefekturán Serban prefektus igazgató vezetése alatt

speciális bizottság alakult, a prefektúra összes hivatali vezetőinek bevonásával. Ez a megyei bizottság minden kedden ülést tart és ellenőrzi a megyéhez tartozó községek határozatait és intézkedéseit.

Az új törvény alkalmazására vonatkozólag egyébként a belügyminisztérium tegnap részletes rendelkezést küldött a vármegyei prefekturának ahol most folyik az intézkedés feldolgozása és annak pontos alkalmazása.

Szabadtéri előadás Brassóban

A kolozsvári együttes előadja az Akárki c. misztériumot

Brassó, június 22.
A múlt nyáron az egész országot bejárta annak a hatalmas sikernek a híre, amelyet a kolozsvári Magyar Színház Hofmannthal világhírű misztériumának, az Akárki (Jederman) c. grandiózus játéknak előadásával aratott. A kolozsvári előadásokat a régi református templom előtt tartották meg, majd Nagyváradon a püspöki székesegyház előtt játszották el, ugyancsak óriási sikerrel a

grandiózus művet. Mint értesülünk, a jelenleg Brassóban vendégszerelő kolozsvári együttes nálunk is bemutatja az Akárkit.

Első ízben lesz része a brassói közönségnek a szabadtéri előadás világhírű látványában. Az előadást július 1-re tervezik. Az előadás helyét és egyéb részleteit legközelebb már közölhetjük.

Huszéves találkozó

— Mindannyian élünk továbbra is békességben és szeretetben. Magyarok, szászok, kisebbségi sorsba kerülünk, becsüljük meg továbbra is egymást, mint azt az skola padjai között tettük. Tűnjön el sorainkból a gyűlölet, amely nem emberi méltóság és tekintetük egymást testvéreknek...

Valahogy így beszélt a Gewerbeverein bankettre kidiszított helyiségében Foith György brassói szász gyáros, aki ezekkel a szavakkal üdvözölte magyar nyelven azokat a bajtársakat, akik 1913-ban vele együtt végeztek a brassói felső kereskedelmi iskolában.

Huszéves találkozó volt Husz év múltán gyűltek össze Brassóban ezek a vendiákok, hogy még egy névsoroívasást tartssanak és megírassák, akik az élet osztályából kimaradtak.

És a költő versének jegyében: „Kit erre, kit arra kergetnek a szelek...” megkezdődött a sévsorívasás. Akkor, amikor végeztek, 27-en voltak az osztályban. Magyarok, németek, zsidók. Akkor még békességben éltek és nem ismerték a mai gyűlölködést. A vén fiuk pedig könyöztek, amikor megtudták, hogy huszonhétük közül négyen elhunytak, egy pedig nyomtalanul eltűnt.

Valahol, a Székelyföldön nem lehetett megtartani egy ilyen találkozót, mert az

osztályból mindössze csak hárman jöttek el: a többiek igazoltan kimaradtak. Lekaszálta őket a háború.

A fiukból pedig nagy emberek lettek: Otters Keresztély községi jegyző lett, Teutsch Frigyes bórkereskedő, Schmidt Vilmos pék, Mand Imre tisztviselő, Stenner János gyárüzemi vezető, Hiemesch Helmut vármegyei számvevő, Brüss Rezső zsák és ponyvakereskedő Párisban, Miklós István termény- és zöldségkereskedő, Foith György kötöttárugyáros, Kereszties Gerő bankigazgató, Dánér István turógyáros, Kreutzer Gusztáv cégjegyző, Kovács Gyula biztosítási vezérutká, Lichtenstein Henrik vegyeskereskedő, Kamner Hermann biztosítási tisztviselő, Izsák Sándor fakereskedő, Greger Vilmos tisztviselő, (jelenleg állás nélkül), Rehner Vilmos divatkereskedő, Grünberg

József rőfös és rövidáru kereskedő, Szász Vilmos állampénztári főtisztviselő, Bálint Béla MAV főtiszt, és Herz Richard MAV főtiszt.

Hiányzó is akadtak: Eising László, Farkas Zsigmond, Litvay Pál és Antal Bacsó István, akik távollétüket halálukkal igazolták. Végül pedig Bruck Ernő, aki nyomtalanul eltűnt.

A vendiákok meglátogatták „Grosztáti”, az öreg számtantanár sirját, amelyre a család jelenlétében koszorút helyeztek. Aztán Györke Lajos osztályfőnökre került a sor, akinek sirját szintén megkoszorúzták. Fényképezések, és kirándulások után bankett volt, ahol felolvasták a külföldön tartózkodók leveleit, majd továbbíró jöegészséget és hosszú életet kívántak maguknak a nyolcadik osztály öreg diákjai, akik már csak az élet szekundájától félnek.

Hettmann Antal brassói gyáros királyi kitüntetését kapott

Magas kitüntetésben részesült Hettmann Antal, a Pásztori és Hettmann sodronyárgyár baltája, aki Brassó gazdasági életének egyik kimagasló vezető alakja. — A kiváló szakember, gazdasági téren kifejtett hasznos tevékenysége és érdeme elismeréseként, az ipar és kereskedelemügyi minisztérium felterjesztésére az uralkodó a „Meritul Commercial si Industrial” I. osztályú érdemrenddel tüntette ki. A magas kitüntetés szentesítő királyi dekrétum Lugosianu ipar és kereskedelemügyi miniszter ellenjegyzésével a hivatalos lap legutóbbi számában már meg is jelent.

Be kell jelenteni a butorozott szobák albérlőit

Brassó város népesedési hivatala az alábbiakat közli: A népesedési hivatalok, a szülő törvény 46. szakasza értelmében mindazon háztulajdonosok, vagy nem háztulajdonosok, akik butorozott vagy butorozatlan szobát akarnak kiadni, napra, hónapra, szezonra, vagy pedig hosszabb időtartamra, kötelesek bejelenteni ezt három nap leforgásán belül a népesedési hivatalnál Főter 1., a Tanácsházban. A szoba vagy butorozott lakás bérbeadásánál kötelesek a lakótól a brassói népesedési hivatal igazolványát (Baletinul de inscriere) kérni és 3 napon belül a hivatal által kibocsátott formuláren bejelenteni az új lakó beköltözését. Kihágás esetén egy a házigazdát, mint a lakót 500—1000 lejig terjedő pénzbírsággal fogják sújtani.

LUX
Mozgó, Brassó.

Csak néhány napig

Leni Riefenstahl

a sportvilág bajnoknője

nagy turistadramája:

„A KÉK FÉNY”

Jún 1 — A szezon leg nagyobb slágere: A levegő hősei a világ legnagyobb reptőlé-monstrellimie.

Október elsejére tüzték ki a brassói kereskedelmi és iparkamarai választásokat

Néhány nap múlva megindulnak a tárgyalások a különböző nemzetiségek között a választási kartell megteremtésére

Brassó, június 22.

A brassói kereskedelmi és iparkamara vezetőségének kérdése évek óta megoldatlan. Ahelyett, hogy a kamara élén szabályszerűen megválasztott és egységes választmány állana, évek óta interimárok vezetik, ami a jelenlegi vezetők minden jóindulata ellenére sem szolgálhatta a kamara fejlődését és előrehaladását.

Hosszas vajdás után a brassói kereskedelmi és iparkamara most megint eljutott végre addig, hogy

nemsokára saját választási tanácsal rendelkezessék.

A kamara jelenlegi vezetőség felterjesztést intézett az ipar és kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyet jóvá is hagytak és amely szerint

az iparkamarai választásokat október 1-én fogják megtartani.

A választások körül — amennyiben nem sikerül létrehozni az egységfrontot — a jelekből ítélve meglehetősen nagy harcok lesznek, ami egyáltalán nem kívánatos a mai nehéz gazdasági viszonyok között. A múlt tapasztalatai ugyanis azt igazolják, hogy a vezető helyekért már akkor is elkezdődött harc foly, amikor a brassói kamarának törvény szerinti hat-

van vezetőségi tagja volt. Időközben azonban a brassói kamarától elvették Szeben és Háromszékmegyéket, úgy, hogy a kamara vezetősége beltagjainak száma negyvenre csökkent. Ez a kisebbsített létszám azt mutatja, hogy a helyekért való küzdelem az eddigénél is nagyobb lesz.

A ipar és kereskedelemügyi minisztérium eredetileg úgy rendelkezett, hogy a mandátumok számarányát az úgynevezett „Registru Comercial” törvény alapján állapítsák meg. Amennyiben ezt a törvényt tartanák szem előtt, úgy a legnagyobb igazságtalanságok sülnének ki egyes szakmai és nemzetiségi képviselőkre nézve. A szobanforgó törvény ugyanis kimondja, hogy a kofák, tejárusok, valamint hasonló foglalkozásúak is, amennyiben nem östermelők, hanem közvetítő kereskedelmel üznek, választó tagjai a kereskedelmi és iparkamarának.

Tekintve, hogy a törvényt nem lehet figyelmen kívül hagyni, a kamara vezetősége most olyan megoldáson dolgozik, amely ezt a furcsa egyenlenséget áthidalhatja.

A legutóbbi kereskedelmi és iparkamarai választások során a román, szász és magyar érdekképviselőknek nem siker-

ült megállapodásra jutni a mandátumok elosztását illetően. A románok képviselői ugyanis azzal az indokolással, hogy többségi nemzet, minden további nélkül maguknak követelték a mandátumok ötven százalékát, a szász és magyar képviselőknek pedig a másik ötven percentet engedélyezték. A kisebbségi csoportok eredetileg tizenöt percentet ajánlottak fel annak idején, de belementek volna abba, hogy a románok harmincöt százalékot kapjon a mandátumokból. Ugyanakkor az elnöki állást is kapták volna meg, míg a két alelnöki tisztelet egy magyar és egy szász töltötte volna be.

A választásokra való meggyőzés tehát tisztán csak a többségiektől függ. Reméljük, hogy azok is az őszinte és demokratikus arány alapján fognak helyezkedni a kartellfogyasztások során.

A választásokra való meggyőzés tehát tisztán csak a többségiektől függ. Reméljük, hogy azok is az őszinte és demokratikus arány alapján fognak helyezkedni a kartellfogyasztások során.

beidézte mindazokat, akik szemtanúi voltak a szerencsétlenségnek. De beidéztek a svéd villanytársaság vezetőjét is.

A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget véletlen okozta. A véletlen azonban valaki felelős: az, aki az áram. E fölött azonban viták támadtak a svéd villanytársaság ugyanis kijelentette, hogy Horváth Ákos nem a villamosáram, hanem gyenge szíve élte meg.

Ilyenfórmán tehát senki sem vállalta a felelősséget. Az ügyészségnek pedig bizonyítékokat kellett produkálnia.

Ez meg is történt egy drámai boncolás során.

AZ ÜGYÉSZSÉG BIZONYÍT

A vallomások után, szerdán délután Radu Pascu ügyész vezetésével orvosi bizottság szállt ki a Szítás-utca, hogy világosságot derítsenek Horváth Ákos szörnyű tragédiájára.

A külvárosi házban, egy szobában volt szegényesen felvartatva a munkás temete.

Megérkezett a bizottság. Boncolás.

Az udvaron, a kis pitvarban a kenyérkereső nélkül maradt család tagjai. A kapunál a szomszédok riadt tekintete. Az emberek könnyeztek, mert a dolgos fiút mindenfelé szerették és becsülték.

A hivatalos orvosi vizsgálat pedig szavonhatatlanul megállapította, hogy a villanytársaság minden állítása ellenére is nem a szíve, amely jó volt, ölte meg Horváth Ákos, hanem a villamosáram, amelyhez, szakértelem híján, nem lett volna szabad őt közelengedni.

„ELVESZTETTÜK EGYETLEN KENYÉRADÓNKAT”

Amíg a siralomházzá átalakított külvárosi szobáskában a bonckés hamozgatta Horváth Ákos kihűlt testéből az igazságot, az udvaron megtört öregbaju matrona tördelte kezét:

— Meghalt a lelkem. Este még cigarettát és pacsort is kúldtem, mert azt monddta, hogy tizig fog dolgozni. És nem jött haza.

Könnybefulladás minden szava:

— Nem bírom ki... Ot hónappal ezelőtt férjemet temettem. Azóta ő tartotta el két lányommal, meg az ikámmal együtt. És most kenyérkereső nélkül maradtunk...

Valaki közbeszól:

— Két rendőr jött és azt monddta, hogy megütötte a lábát, úgyünk neki kötszert. El is mentünk. De már holnap feküdt a Dogariu-szombatörum idegházában...

Horváth Ákos halálával egy család elvesztette egyetlen fenntartóját.

Adják vissza nekik legalább az elvesztett kenyeret!

Újabb veszedelmes betörőt lo-gott a brassói rendőrség

Vana és Sente detektívek hosszú megfigyelés után tegnap letartóztatták Hajdu István alias Müller, másképpen Schuhut nevű veszedelmes bűnözőt, aki több nevet használva rengeteg betörést, lopást és szélhámoságot követett el. A veszedelmes bűnözőre sikerült rábizonyítani több bűncselekményt. A vizsgálat folyik.

Megválasztotta vezetőségét a Háziipari és Népművészeti Szakosztály

A Magyar Általános Gazdasági Szövetkezői Háziipari és Népművészeti szakosztálya kedden délután megtartotta ismerkedési értekezletét, amelyen egyben megválasztotta a szakosztály nyári tevékenységének irányítására hivatott vezetőségét is. Tekintettel arra, hogy a szakosztály tevékenysége a nyári időszakban sem szünetelhet, a további szervezési munka viszont csak ősszel vehet újabb lendületet, a most megválasztott vezetőség ideiglenes jellegű és arra kapott megbízást, hogy elsősorban a szakosztály termelő és értékesítő rendjét alakítsa ki, miután a háziipari és népművészeti tremékek értékesítésénél éppen a nyári idegenforgalom használható ki elsősorban. A vezetőség tagjai: Elnök dr. Elek György, társelnökök dr. Buda Jánosné és dr. Tiezerné. Titkárok: Machold Ferencné, Török, Szalai Aurélné. Pénztárosok: Szécsi Sándor és Both Sándor. Ellenőrök: Deutsch Arminné, Imreh Kálmánné és Kacsó Sándorné. A propaganda bizottság elnöke Tutsek Gyuláné. Ügyvezető alelnök Kacsó Sándor.

A Zs. N. Sz. brassói csoportja

Június 26-án, hétfőn este fél 9 órakor az Arvaház-utcai tanácsteremben tisztújító közgyűlést tart. A közgyűlés keretében dr. Fischer József képviselő, a Zs. N. Sz. országos diszelnöke beszámoló beszédet tart, továbbá dr. Engelberg (Targu-Mures) személyes tapasztalatai alapján Palesztina mai helyzetéről tart előadást. Erdekloket szívesen lát a Vezetőség.

SZINHÁZ

HETIMŰSOR:

Csütörtök este: Román előadás.

Péntek este fél 9 órakor: A tepe. Operette-ujdonság, először. Kizárólag csak felüőtek részére. Fiatal lányoknak és kiskorúaknak a pénztár nem szolgáltat ki jegyeket. Erényi Böske, Karácsonyi Illy, Bárdy Teréz, Hegyessy Ica, Balázs István, Ihász Aladár, Tompa Béla fellépése.

Szombat este fél 9 órakor: Kadétszerelm. (A Liebeskommando című filmatrakkció eredetije. A teljes operette-együttes fellépése. Budapesten három színházban játszották, több mint kétszázszor! Európa valamennyi színpadának jövő évi attrakciója.)

Vasárnap délelőtti 11 órakor: A totoczkói menyasszony. (Nagyon olcsó mozi-matiné helyárrakkal. Legdrágább jegy 20 lej. Többi jegy ára 15 és 10 lej.)

Vasárnap délután fél hat órakor: Kadétszerelm. (Operett-ujdonság, másodszor.)

Vasárnap este fél 9 órakor: Ezerjé. (Operett-revü ujdonság 12 képben. Az események az átalakított nézőtérén és a színpadon játszódnak le. A legmodernebb táncok. Két és félórán át harsogó kacagás. Vidámság, ölet, pazar kiállítás!)

Előkészületben az idei évad nagy bombá-operettje: Érik a buzakalász.

CSAK FELNÖTTEKNEK: A TEVE

Péntek este fél kilenckor, kizárólag csak felnőttek számára tart előadást az Astra termében vendégszerelő kolozsvári színtársulat. Színre kerül Billeud erősen pikáns francia operettje, Vaszary János briliáns magyar fordításában, a teljes operettegyüttes fellépésével.

Fiatalkoruk számára a pénztár nem ad ki jegyeket.

KADÉTSZERELM

A nyár és szerelem revüje három felvonásban. Szombat este mutatja be a kolozsvári együttes az évad egyik legnagyobb sikerű revüoperettjét, a Kadétszerelm c. briliáns ujdonságot. A bekezdők wienereustádi kadétskolájában játszódik le a csupa vidám darab, amelynek szövegét Békeffy István és Szilágyi László írták, zenéjét pedig az egycsapásra bejutott György Pál szerezte. Az egész társulat fellép a darabban.

Vasárnap este: Ezerjé (zenés brassói revü).

Néhány héten belül megkezdik a brassói sportpálya építését

Három és félmillió árlejtést hirdet a városi tanács a nagy tribünös pálya felépítésére

Brassó, június 22.

Brassó város sportéletének egyik leg-súlyosabb kerékkötője, modern és mindenki számára könnyen megközelíthető sportpálya hiánya. Mostan a pénzügyigazgatóság mellett levő Brasovia-pályát városrendezési okokból kitélepítették, a brassói sport fejlődési lehetősége való-sággal megszűnt.

Ezt a hiányt kívánja most pótolni az a modern fedett sportpálya, amelyet a brassói futballközpont fog felépíteni a városi tanács segítségével.

Értesüléseink szerint a városi tanács utasításának megfelelően a közeli napokban kitélepítik jelenlegi helyéről a marhavásárt és ezen a térségen azonnal meg is kezdik a sportpálya építésének

előmunkálatait.

A városi tanács mérnöki hivatala az építkezési munkálatok végösszegét három és félmillió lejben állapította meg.

A mai alacsony árak mellett kétségtelen, hogy ebből az összegből gyönyörű pálya építhető.

A törvényeknek megfelelően a városi tanács a jövő hét folyamán árlejtést fog kiírni a sporttelep felépítésére.

A tervek szerint az új brassói sportpálya tökéletes mása lesz a firenzei sporttelepnek, amely köztudomásúlag világhírű. A tribünön ezernyolcszáz ülőhely lesz, ami azt jelenti, hogy a pálya legalább háromezer ember befogadására képes.

A boncolás és szakértői vizsgálat beigazolta, hogy a villamosáram ölte meg Horváth Ákos műlakatost

Drámai vizsgálat a külvárosban, ahol egy megtört család siratja egyetlen kenyérkeresőjét — A villanytársaság el akarja hárítani magáról a felelősséget

Brassó, június 22

A mai munkássors megrázó tragédiáját tárja fel az a szörnyű szerencsétlenség, amely — mint jelentettük — tegnapelőtt este a posta háttamögött levő vörös villanypóznán játszódott le.

Horváth Ákos 24 éves műlakatost megütötte az áram és rögtön szörnyethalt. A szerencsétlen ember kihűlt tetemét hazavitték özvegy édesanyja Szítás-utca 26 szám alatti lakására, abba a külvárosi fészekbe, ahol a család egyetlen munkakereső tagja volt.

Hogyan történt

Tegnapelőtt este a Kőbánya-uton kiládtak a v lánnyok. A környékbeli lakók azt hitték, hogy a svéd társaság hálfazatát szerelik fel.

A posta háta mögött a Zárda-mellett egész délután munkások dolgoztak. Estére a sarki villanypóznára került a sor. Ebben a kis csapatban dolgozott Horváth Ákos műlakatos is, akinek ezen az estén megpecsételődött a sorsa. Rábizták ugyanis azt, hogy a magas veresszínűre festett póznán a kapcsolásokat megá-

vitja. Mindenki azt hitte, hogy a vezetékben nincs áram. Horváth Ákos félve ment fel a póznára, mivel nem volt hivatalos villanyyszerelő és már többször megcsapta az áram. Ezt az aggodamát egyes ismerőseivel közölte is.

A munka azonban munka. Nincs pardon. Alig ért fel a tetőre és alig fogta meg az első drótot, mikor velőtrázó sikoltás rázta meg a környezetet.

A következő pillanatban Horváth Ákos füstölög testtel és szenesedő végtagokkal lefelé csuszolt a póznán. Még élt. Beszállították a Dogariu-szombatörum-ba, ahol nemsokára kiszemvedett.

SENKI SEM VÁLLALJA A FELELŐSSÉGET

Horváth Ákos háromtagú családjáról gondoskodott. Eltartotta édesanyját, két leánytestvérét és unokaöccsét, testvére egyik gyermekét. Géplakatos volt, de villanyyszerelési munkát vállalt csak azért, hogy családjának kenyeret adhasson.

A tragédia után az ügyesség megindította az eljárást. Radu Pascu ügyész